

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

În războiul dintre Rusia și Japonia este însemnat atacul Japonezilor asupra Port-Arthurului (10 Martie); pe uscat nu s'au întâmplat lucruri deosebite.

*

În dieta Ungariei s'a votat proiectul de recruți pe 1903 și s'a hotărât începerea asentărilor (21 Martie).

*

Ca întâmplare, sau eveniment literar de însemnătate pentru noi este terminarea Enciclopediei române. În săptămâna aceasta a ieșit în tipar cea din urmă broșură a Enciclopediei.

La situație.

Situația sau stările dela noi s'au limpezit încâtva. Dieta adevărată a votat proiectul de recruți pe 1903, și așa zilele aceste au să înceapă asentările. Dar' să luăm lucrurile pe rând, cum s'au petrecut.

Cum am amintit în numărul trecut, dieta cu majoritate de voturi a pus la ordinea zilei propunerea prim-ministrului Tisza de-a să schimbe câțiva paragrafi din regulamentul dietei. Prin aceasta să înfrânau obstrucționistii și era deschisă calea pentru a să vota proiectele de legi împedecate.

Văzând aceasta opoziția, a hotărât să îngăduie și în ședința din 10 Martie, după provocarea deputatului Thaly, ca opoziționalii să desarmeze, s'au sculat pe rând capii deosebitelor partide și fiecare a declarat, că vor vota proiectul de recruți, dar' cu condiția, ca Tisza să-și retragă propunerea pentru schimbarea regulamentul dietei. Așa s'a și întâmplat-

Încă tot în ședința din 10 Tisza și-a retras propunerea, ear' în zilele următoare dieta a votat — cum am amintit — proiectul de recruți pe 1903 cu unele mici și neînsemnate schimbări. Proiectul a trecut iute și prin casa magnaților și este deja întărit de Majestatea Sa.

În urma acesteia, după-cum s'a hotărât în dietă, asentările pe 1903 să

încep Luni în 21 a lunii acesteia și vor ținea până în 30 Aprilie c Pe când scriem aceste, feciorii, cari au trebuit să stea la »număruș« anul trecut, sunt deja chemați la asentare. Ei vor intra în șlujbă în 9 Maiu și așa rezerviștii vor fi lăsați acasă în 9 Maiu c. afară de cei dela husari și artilerie, cari vor fi lăsați acasă mai târziu cu câteva zile.

După-ce proiectul de recruți a fost votat, a venit la desbatere îndemnită (budgetul provisor). Desbaterea

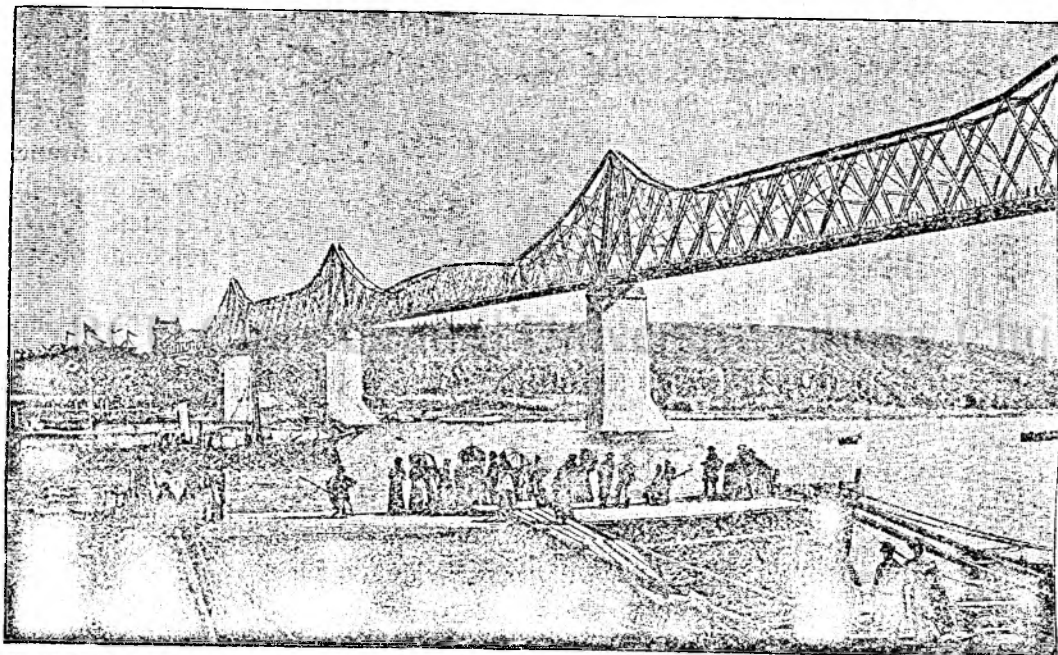
Adunare comitatensă. În 24 Martie n. c. la 9 ore a. m. să va ținea adunarea generală estraordinară a comitatului Sibiu. La ordinea zilei sunt 33 de obiecte.

Proces de presă. Foaia slovacă »Pokrok«, care apare în Sacolța, în un articol a pretins, ca în școala elementară de stat de acolo religiunea să se propuie în limba slovacă, fiind elevii slovaci. Procurorul a aflat agitație în articol și a intentat foii proces de presă.

Din parlamentul austriac.

În Parlamentul austriac, asemenea este obstrucție, anume din partea Cehilor, cari voesc să răstoarne pe Körber. La Cehi s'a alăturat acum și clubul deputaților sloveno-croat. Guvernul are de gând să țină întrunit parlamentul până în Iunie, ca obstrucționistii să obosească. În acest caz delegațiile s'ar întruni numai la toamnă.

Ședințele decurg parte cu votisări fără sfârșit, parte cu larmă și demonstrații din partea deputaților Nemți și Cehi.

Podul de peste Danăre între România și Dobrogea (Ilustrație din »Enciclopedia română«).

decurge acum și nu preste mult, deși și să fac împotrivi, budgetul să va vota.

Atunci să va începe cu încasarea sau stringerea dărilor pe 1903. Să ne silim deci cu toții a plăti darea restantă pe 1903, căci aceea în curând ni-să va cere.

În ședința din 14 l. c. Tisza și-a prezentat programul de muncă. A arătat, că cele mai grabnice proiecte, cari așteaptă rezolvarea, sunt: proiectul de recruți pe 1904; proiectul de budget regulat pe 1903; convenția comercială provisoră cu Italia și provisorul croat.

Tisza ar dori, ca aceste proiecte să se voteze până la vacanțele Paștilor. După Paști apoi vor veni la rând celelalte proiecte prezentate, cum sunt: proiectul despre regularea plății deregătorilor comitatensă și notarilor; budgetul sau aruncul dărilor pe 1904 etc.

Așa stau lucrurile. Tisza a scos încâtva din nămol carul statului, numai de ar lucra tot așa pentru binele tuturor locuitorilor acestei țări.

Călătoria împăratului Wilhelm. Împăratul Germaniei a plecat din Bremen începându-și călătoria pe marea mediterană. Împăratul să va întâlni pe mare cu regele Italiei și cu regele Spaniei.

„Enciclopedia română“.

Cetitorii noștri de sigur vor fi auzit, că acum iese în tipar »Enciclopedia română«, cea dintâiu carte de felul acesta la Români.

Pentru aceia, cari nu ar ști, ce este o Enciclopedie, însemnăm, că Enciclopedie se numește de obicei o carte mare, în care se află adunate toate cunoștințele omenești, adevărat tot ce se știe despre țări, orașe și popoare, de acum și din trecut, despre bărbații însemnați ai lumii întregi, împărați, scriitori etc, despre limbi, despre științe, despre negot, industrie și agricultură, însoțiri, plante, minerale și animale, despre igiena poporală, despre tot felul de lucruri mai însemnate din viața de toate zilele etc. etc. Toate acestea sunt în carte descrise și tălmăcite mai pe lung ori mai pe scurt, după însemnătatea lor și, ca să poată fi ușor aflate, sunt așezate în șir alfabetic (după a - b - c)

Așa s. p. vrea cineva să afle ceva des pre **România**, caută în Enciclopedie la **R.** — Vrea un altul să afle însemnătatea cuvântului **Fuer** caută la **F.** etc.

Toate popoarele culte au astfel de cărți. La noi acum s'a scos în tipar, aici în Sibiu cea dintâi carte de felul acesta.

Aceasta este »Enciclopedia română«, care s'a terminat săptămâna aceasta.

Ea se alcătuiește din trei volume mari, fiecare de câte 900 până peste 1000 de pagini și e împodobită cu multe ilustrații, atât române, cât și străine, harte, planuri etc.

La Enciclopedie au lucrat mulți scriitori români din toate părțile, ear' conducerea lucrărilor a făcut-o dl. Dr. Cornel Diaconovitch, secretarul »Asociațiunii« și a fost edată și tipărită în tipografia lui W. Krafft, unde și până aci s'au tipărit mai multe cărți românești.

Despre aceasta mare și folositoare carte vom mai vorbi. Azi dăm din ea drept probă de ilustrație Podul de peste Dunăre dintre România și Dobrogea și descrierea lui, cum o aflăm în Enciclopedie (Tom., II. p. 189):

Podul de peste Dunăre. Ideea de-a uni Dobrogea cu România printr'un pod a trecut în domeniul practicei în 1885. Scopul a fost de-a lega rețeaua ferată română cu linia ferată Cerna Vodă—Constanța din Dobrogea, pentru a ușura scurgerea mai repede și directă a produselor agriculturii române către debușeurile Mării Negre. În acel an, guvernul român a publicat un concurs internațional pentru facerea unui pod pentru drum de fier. Inse concursul nedând rezultatele așteptate, statul însărcină direcțiunea generală a drumurilor de fier române cu facerea proiectelor. Serviciul podurilor și docurilor elaboră proiectele necesare, ce fură acceptate. Compania Fives-Lille fu însărcinată cu executarea lucrărilor metalice. Podul de peste Dunăre, propriu zis, a esigeat următoarele materiale, în cifre rotunde:

Pentru suprastructură: 5200 tone oțel moale, adică 6 tone 9 de m. c., și 113 tone oțel tare pentru suporturi.

Pentru fundațiuni: 1136 tone oțel pentru chesoane și 42.000 m. c. zidărie.

Ear' dimensiunile podului de peste Dunăre sunt următoarele:

Lungimea podului, inclusiv viaductele, este de 1662 metri; lățimea variază între 6—9 m.; înălțimea variază între 9—32 m.

Lungimea liniei ferate Fetești—Cerna-Vodă este de 25 km.

Linia totală dela Fetești la Cerna-Vodă a necesitat 16.500 tone, oțel pentru suprastructura podurilor și chesoanelor; 166.000 m. c. zidărie pentru poduri și păreri; 91.000 m. lungimea piloților bătuți în pământ pentru fundațiunile viaducturilor; 3.000.000 m. c. de terasamente.

Lucrările podului au fost începute în luna Aug. 1890; inaugurarea începerii lucrărilor a avut loc la 14 (26) Oct. 1890; ele au fost terminate în Sept. 1895; ear' inaugurarea podului s'a făcut cu mare solemnitate, la 14 (26) Sept. 1895, când a și început circulațiunea. Podul de peste Dunăre a costat 9.930.000 lei, din cari: suprastructura 5.255.000 lei, infrastructura 4.675.000 lei.

Celelalte lucrări relative la linia Fetești-Cerna Vodă au absorbit în sumă rotundă 25.050.000 lei. În fine, costul total al lucrărilor liniei Fetești—Cerna Vodă, inclusiv podul de peste Dunăre a fost de 34.980.000 lei. Lucrările tehnice ale podului de peste Dunăre au fost executate sub direcțiunea distinsului inginer român Anghel Saligny.

Acest pod este una din lucrările cele mai însemnate de artă ce s'a făcut până acum în România. Podul de peste Dunăre împreună cu portul Constanța sunt menite să joace în curând un rol important și decisiv în mișcarea comercială a României și Dobrogei. Și unul și celalalt vor contribui enorm, atât la multiplicarea transacțiunilor cât și la dezvoltarea economică și socială a țării.

Socialismul

ca primejdie națională.

Prelegere ținută de **Nicolae Ivan**, asesor. cons. (Urmare).

Timpurile s'au schimbat cu desăvârșire — și ele au avut înriurire și asupra țeranului nostru. Aceasta schimbare s'a făcut în două direcțiuni, una cea culturală, favorabilă, alta economică, ce poate fi fatală pentru existența noastră.

Ori cum am voi noi și dori chiar acum să avem clase mai multe de boeri, funcționari înalți, neguțători, industriași — și artiști, stratul cel mare social românesc de pretutindenea îl dă totuși clasa agricultorilor.

Viitorul acestei clase de oameni trebuie să ne preocupe pe toți în prima linie, căci încă multă vreme la noi tot țeranul are să rămână talpa țării.

Pentru poporul nostru nu există decât un singur izvor de bogăție: *plugaria*, producțiunea animalelor și plantelor.

»Țăranul nostru, în condițiuni favorabile, este în generalitatea lui deoptrivă cu cele mai deștepte și luminate popoare din continent.

Nu a ieșit, ce e drept, din sînul poporului nostru vr'un geniu, care să fi făcut vr'o descoperire nouă, în arte și științe, n'am avut nici învățați și filosofi, cari să fi consacrat toată viața unui studiu amănunțit, și să fi împins cu cercetările lui până la cele din urmă limite, dar' aceasta se o atribuim circumstanței, că sîntem un popor cu totul tot nou în viața intelectuală, că sînt puțini ani de când ne stau deschise porțile universităților din Europa« (Ghica, Conv. economice).

Cu toate acestea nu există pe întreg continentul țeran plugar mai deștept decât țăranul român.

Presiunile ce s'au făcut asupra lui, jefuirile, maltratările prin cari a trecut și trece până azi, nu a putut să-l protestască, să-l dobitocească, a rămas vesel, isteț și priceput.

Avem deci în popor un mărgăritar prețios, un rezervor, care are să ne deie tot ce ne trebuie, forță intelectuală, premenire morală, putere și viață.

Ni-se impune acum întrebarea, — dacă acest popor este el, ori nu, în condițiuni de bunăstare și mulțumire, — făcut-au toți factorii ce trebuiau să facă, pentru-ca să-i asigure bunăstarea materială și morală?

La aceste întrebări negreșit că trebuie să răspundem cu un categoric nu!

Sistemul feudal aici ca și în țara românească a lăsat urme afunde de miserie, în viața morală și materială a țăranului român.

Ciocoii de dincolo cu un dram nu au fost mai buni, decât aristocrații și magnații de dincoace.

FOITA.

Cântecul plugului.

— Hai lasă somnul, frate plug...

Visași, o iarnă, la belșug,

Cormană uite 'ți e curată, —

Pe margine de 'ntins ogor

Hai, coarnele de 'ți-le-arată

Și fierul, harnic brăzdător...

Vezi? boii's gata de umblat:

S'au hodinit, au rumegat...

De dragul lor și tu te pierde

Cum ei se pierd de dragul tău:

Mijește acuma iarba verde,

E ciasul muncii, somnu 'i rău...

Își pleacă boii gatu-n jug

Ca să te poarte, frate plug...

Așa! te scutură, te scoală,

Ia-ți hamul, praștia și hai;

Urită 'i, Doamne, holda goală;

Tu, frate plug, mândrește-i dai!

Hăis, Joimărel! Plăvane, cea!

Voi, pe aci, eu cât coala.

Înfige-te, plug'sor, frăține,

Și taie brazda în felii,

Și hărniceste bine, bine,

Că pânea lumei tu o ții!

Din »Albină«.

N. Rădulescu-Niger.

Măriața lui Pavel

sau

Pedepsirea lăcomiei.

Povestire

de

Ioan Vlăden.

(Urmare)

După moartea socrilor Pavel rămăsese singur stăpân peste întreaga lor avere, care era foarte multă. Nu era însă Pavel nici de acum înainte mai fălos și mai mândru, cu toate că acum el era cel mai bogat om în sat; el era tot ca până aci, tăcut și bun la inimă. Avere care era cu frate-său la olaltă, o lucrau tot împreună, încă nu o împărțiseră.

Frata său Petru însă nu se putea nicidecum uita la el cu ochii buni. Când îl știa pe frate-său mai bogat ca el, când îl știa mai fericit, el nici decum nu putea să fie odihnit. Cu toate că Pavel nu zisese nimic până acum, ca să împărțească averea, totuși știa el, că aceasta nu mai poate merge mai mult așa, ca și până acum. Cu toată răutatea inimii sale îi venea adese-ori gândul trist, că odată trebuie să împărțească averea cu frate-său și atunci el rămâne mai sărac decât frate-său. Gândul acesta îl chinuia mereu și nu avea nici o voie.

Cu cât trecea timpul mai tare, cu atât gândul acesta negru îl chinuia pe Petru, și îl chinuia frica, că o să-și peardă averea; nicidecum nu era odihnit și așezat, par'că ar fi așteptat moartea. De câte-ori vedea pe frate-său, totdeauna îi trecea un fior rece ca ghiață pe la inimă, gândindu-se că are să împărțească averea cu el.

Dela un timp, după-ce acest gând îl chinuise și amărise fără milă și preget, ca o plantă veninoasă și amară, prinse rădăcini la

Țăranul nostru în marea lui majoritate nu are nici azi la zi de sărbătoare găina în oală și porc gras de Crăciun. Mai mult. Sînt, durere, țărani, cari n'au petec de pămînt, ca să împlante plugul de-o brazdă, să samene un strat de legumă, și drept de pășunat pentru o găscă. Pămîntul, pășunatul, pădurea, pescuitul, vînatul e al domnului, al țăranului e amarul, munca grea, sudoarea, locuința slabă.

Ei, credem noi, — că acești oameni pot fi mulțumiți cu soarta lor, cu ordinea socială, cu drepturile înscrise în legi? — credem noi, că în creerii lor nu vor frămînta planuri și nu vor iscodi arme și mijloace de scăpare — arme, cu cari să delătore mizeria ce-i apasă?

Dacă astfel am crede — amară ar trebui să ne fie decepțiunea, când ne-am convinge de contrariul — și am vedea odată ridicându-se nori de nemulțumire în jurul nostru, nori din cari să descarce furtuni cu putere elementară, cărora nu se poate omul împotrivi.

(Va urma).

Vremea.

La noi vremea, mai cu seamă în Ardeal, abstrăgînd dela puține ploii, a fost mai mult uscată. A mai fost în unele locuri brumă și noaptea puțin îngheț.

În Europa ploii mai mari au fost în Rusia și Turcia.

Profețire: Cu schimbare neînsemnată a temperaturii se poate aștepta mai mult vreme uscată.

DIN LUME.

Din Macedonia.

În Macedonia se ivesc într-una bande de răsulați, deși încă răsulații n'au început o mișcare generală.

Guvernul turcesc a făcut arătare în o circulară, că răsulații bulgari au hotărît să ucidă câțiva oficeri de gendarmi europeni, cari sînt aplicați la gendarmeria din vilaetele macedonene.

mintea lui posomorită și întunecată un gând cu mult mai negru și mai răutăcios, ca și cel de până acum. Până acum îl chinuise gândul că are să-și împrățieze averea, dar' acum îi încolții în inima lui degenerată colțul sîmîntei urei și al dușmăniei dinspreună cu gândul, că oare cum ar putea face și întoarce, ca să nu împărțescă averea, ci să rămână el singur stăpîn preste ea.

Gîndul păcătoș, ca să se scape de frate său îl chinuia mai grozav, ca gîndul ce-l avuse până acum. Din zi în zi era tot mai îngîndurat și mai posomorît, din zi în zi era mai moșic și mai apăsător la vorbă.

Dela un timp nu mai putu purta singur gîndul acela îngreunat. Îl spuse și femeii sale și apoi amîndoi începură pe ascuns a se sfîtuși asupra modului, cum ar putea să nu împărțescă averea cu Pavel.

(Va urma).

Răscoala Herrerilor.

Guvernatorul coloniei nemțești din Africa de mează-zi răsărit a făcut arătare că numărul Herrerilor răsculați este de 5000. Pentru sustragerea răscoalei a cerut un nou ajutor de 800 de soldați călări și două baterii. Împăratul a dat poruncă să plece 1000 de soldați.

În parlamentul german guvernul a cerut un credit de 2 milioane de marce, pentru ajutorarea supușilor nemți păgubiți prin răscoala Herrerilor.

Știri mărunte.

Din New-York se vestește, că Columbia a abzis de-a recuceri noul stat Panama și și-a retras trupele.

În Portugalia, ca și în Spania au izbucnit în mai multe părți tulburări; cauza e sărăcia poporului.

Scupcina Sîrbiei a votat în general budgetele ministerelor din interne, esterne, justiție, culte și finance.

În parlamentul Germaniei se debate budgetul militar.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

Cu privire la răsboiu este de mare însemnătate știrea ce vine din Petersburg despre o alianță secretă între Japonia și China. Guvernul rusesc zice, că are date sigure, că înainte cu mai mulți ani Japonia ar fi întemeiat alianța statelor de rassa galbină, împotriva rasei albe (Europeni). În aceasta alianță au intrat pe lângă Japonia, China, Coreea și Tibetul. În urma acesteia Rușii cred, că îndată-ce se vor începe luptele pe uscat, China va păși fățiș împotriva Rusiei. Ea are o armată de vre o 80 mii, instruată europenește de către Japonezi. Oastea aceasta guvernul Chinei a trimis-o la hotarele Mangiuriei, pensușinerea ordinii, — e întrebare însă, că nu pentru a lupta împreună cu Japonezii?

Acest pas al Chinei ar avea grele urmări, do oare-ce în acest caz Franția, ca aliată a Rusiei, trebuie să sară în ajutorul Rușilor, de aci se pot naște mari încurcări.

Pe uscat n'au fost încă lupte. Se transportă și se adună soldați din toate părțile.

Pe mare a fost un atac strajnic în 10 l. c. Japonezii au atacat Port-Arthurul și l-au bombardat. Acesta e al patrulea atac al Japonezilor asupra acestui port.

Orașul a suferit mult, ear' perderi au fost de amîndouă părțile.

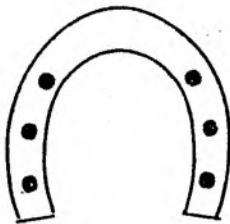
Știrile mai nouă sînt următoarele.

Ghicitura.

de N. Stoica.

Un om mergînd pe drum a găsit o potcoavă de aur cu 6 cuie. Ducîndu-o acasă a zis celor 6 fii ai sei, că le-o cinsteste lor, dacă vor putea-o tăia prin 2 tăieturi în 6 bucăți astfel, ca să capete fiecare câte o bucată de potcoavă cu câte un cuiu.

Potcoava are forma aceasta :

Cum trebuie dar' tăiată? Terminul deslegării este până în 3 Apr. st. n. (Dum. Floriilor).

Între deslegător isă va sorța o carte numită »Căsătorii din glumă« roman de senzație de G. Gaborieau, care carte o va trimite dl N. Stoica la adresa favoritului de soarte, ear' din partea redacției se va sorța cartea »Din tainele vieții, novele și schițe.

Petersburg, 15 Martie c.

Kuropatk'in, care și-a amînat călătoria în Asia, a plecat zilele aceste ca să ia comanda oastei rusești. Înainte de plecare a zis, că Rușii pot să aștepte cu încredere și liniștiți sfîrșitul răsboiului.

Londra 15 Martie c.

Times e informat, că Japonezii au debarcat puțini oameni pe țărmul apusean al Coreei, desarece așteaptă să se topească gheața dela meazănoapte.

Londra, 17 Martie.

Generalul Kuropatk'in a telegrafat lui Stössel, comandantul Port-Arthurului, îndrumându-l să apere orașul până la cel din urmă om. Kuropatk'in zice, că oastea rusească de 300 mii va alcătui un mare lanț de răsboiu, în care va fi luat și Port Arthurul.

Niucvang, 17 Martie.

O trupă mare rusească s'a întărit în orașul Așangan. Trupele rusești trec rîu Jalu în Coreea.

Berlin, 16 Martie c.

»Naționalztung« e informat din Petersburg: Telegramme sosite la guvern vestesc, că bombardarea din urmă a Japonezilor a făcut mari pagube în Port-Arthur. Din vapoare nu este nici unul care să nu fi suferit ceva. Să așteaptă un nou atac, dar' Rușii sînt hotărîți a lupta, până pot.

Berlin 15 Martie c.

Din Iocohama se telegrafează, că în lupta maritimă din 10 Martie c. s'au cufundat două vapoare-torpilă rusești și au fost stricate trei vapoare japoneze.

Tokio, 15 Martie c.

Admiralul Togo raportează următoarele despre lupta din 10 l. c. la Port-Arthur:

Flotila noastră de torpede s'a apropiat de intrarea portului noaptea la 1 oră. Am așezat mine de esplosie. S'a început apoi o luptă aprigă de vre un jumătate de cias. Vapoarele ruse au fost vătămăte. Pe un vapor a izbucnit foc Dușmanul a fugit. Noi am avut opt răniți și doi morți Sosind grosul flotei noastre, s'a început bombardarea portului care a ținut 4 ore. Dușmanul a răspuns vehement. Pagube n'am avut. Orașul a suferit mult. O torpilă rusească s'a cufundat.

Tokio, 14 Martie c.

Agent'a Reuter anunță: Rușii își adună puterile la Fuciu, pe țărmul apusean al peninsulei Liaotung.

S. Petersburg, 17 Martie c.

Japonezii voiesc a ataca insula rusească Sachalin. Deregătorii rusești au provocat pe locuitori să se înarmeze.

Berlin, 17 Martie.

»Berl. Zeitung« e informat, că admiralul rus a așezat mine în jurul peninsulei Kwantung, pe care e așezat Port-Arthur, așa că apropierea de peninsula e foarte primejdioasă.

Londra, 15 Martie

Răniții ruși din Cemuplo povestesc, că gloanțele de tun ale Japonezilor fac grozave stricăciuni. Glonțul îndată ce ajunge la un obiect tare, se sparge și pustiește tot ce este în apropiere.

Dela Români din America.

— În pămînt străin. —

Niles, 2 Martie 1904.

Viu a vă scrie un caz foarte trist, ce s'a întîmplat cu un Român în orașul Niles Ohio (Naiels-Ohaio) din Statele Unite americane.

Un Român cu numele Ioan Țițiu, din comuna Arpașul-superior (com. Făgărașului),

lucrând în 1 Martie la pământ amestecat cu fier, ca să-l ducă să-l verse, să se aleagă fierul din pământ; cum lucra, de-odată s'a surupat pământul pe dinsul și mai încă pe un tovarăș al său, care era Croat. S'au surupat ca vre-o 10 care de pământ și i-a apucat pe amândoi, i-a îngropat până în brâu și au început a striga ajutor. Strigătul l'a auzit un fecior de Român cu numele Ioan Irimie din comuna Cornățel (com. Sibiiu), a alergat iute la vocea nădușită și spăimântătoare, a apucat imediat lopata și a dat pământul de pe dinsul și i'a scos un picior. Intr'aceea au venit mai mulți oameni de toate națiunile și s'au apucat cu toții să-i dea ajutor, ca să-i scape vieța sărmanului om, dar' de-odată se aude un strigăt: La o parte! Oamenii s'au ferit, și de-odată a venit un bolovan foarte mare pe bietul Român și l'a omorât, ear' pe tovarășul lui l'au scos cu vieța. După aceea au dat oamenii unii cu lopețile, alții cu crampenile și după un timp tot l'au scos, dar' cu pieptul sfărmat.

Să spune, că dinsul a fost în vîrstă de 26 ani, și a rămas femeia cu un copil. Inmormântarea s'a făcut fiind de față mai mulți oameni din satul lui. Noi îi zicem, să-i fie țărina ușoară.

Astfel de prăpastii se întîmplă în America.
George Călugăr.

Ceva despre „Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș”.

De mai multe ori, am citit în aceasta foale dări de seamă sau cum le mai zic rapoarte despre adunările acestei Reuniuni, dar' întru-cât îmi aduc aminte, până acum încă nimenea n'a lămurit ce este Reuniunea? și ce scop urmărește? Pentru-ca și cetitorii acestei foi să o cunoască mai bine, voi arăta eu încâtva aceasta.

Sub »Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș«, avem să înțelegem reuniunea s'au împreunarea, ori asocierea tuturor învățătorilor români gr. cat. din partea aceea a țării noastre care se numește archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, și peste care este mai mare I. P. S. S. domnul metropolit din Blaj, în o societate învățătorescă.

Reuniunea are mai multe despărțăminte cam atâtea, cam câți protopopi sînt.

Numărul învățătorilor din ea se suie la 548 membri, anume membri ordinari. Pe lângă învățători mai sînt și alți membri, binevoitori ai neamului și ai școalelor noastre populare, cari au intrat în aceasta societate. Ea are mai multe feluri de membri.

Reuniunea s'a întemeiat la anul 1897.

Ea e pusă sub Înaltul patronaj sau îngrijire a Escelenției Sale metropolitului dela Blaj, Dr. Victor Mihalyi de Apșa.

Scopul ce urmărește Reuniunea e măreț, după-cum se vede din statutele sale, care eată cum glăsuiesc în paragraful 2:

»Scopul reuniunii este: a întruni și îndemna la activitate în spirit religios toate puterile didactice de pe teritoriul numitei archidieceze; a deștepta și cultiva iubirea colegială și interesul față de cauza învățămîntului; cu un cuvînt a înălța oficiul momentos al învățătorilor conform progresului spiritual și material al timpului modern, așa încât învățătorul să poată corespunde chemării atât pe terenul științific, cât și pe cel social și

astfel în școala incredințată lui să înflorească educațiunea și instrucțiunea religioasă și morală și prin aceasta să se promoveze bunăstarea patriei și a bisericei».

Din acestea ori cine se poate convinge, că Reuniunea urmărește un scop măreț pentru creșterea filor poporului, nisuiind într'acolo ca în școala învățătorilor, membri ai acestei reuniuni, să înflorească învățătura religioasă și morală, adecă învățătura despre D-zeu și învățătura cum să fim oameni de omenie și cinstiți. Și apoi ori ce părinte, fie bogat, fie sărac, oare nu pentru aceea își trimite copiii la școală, ca din aceia în lumea aceasta să iase oameni de omenie și cinstiți; ear' în cealaltă fii și moștenii împărăției cerești?...

Cine altcum se gîndește, rău face, pentru-că ce folos de multă învățătură, dacă lipsește cinstea și omenia; acela e de blamul lumii ori mai curînd, ori mai târziu, și urît de D-zeu. Aceasta reuniune voiește dar' ca pe lângă învățătura, ce o dă școlarilor sei învățătorul, să le deie totodată și o creștere, cu alte vorbe să facă din ei oameni de caracter. Pentru-că »mai bine în colibă săracă decît în palat întinat«.

(Va urma).

Din Gușterița.

(Urmare).

Nouă părintele Stăngu de vre-o patru-cinci ani ne-a tot cîntat, că se duce, că nu-i place, și se ne vedem de alt preot. Din Iunie 1902 a tot competat pîn' în Decembrie 1903 în mai multe parochii.

Zice Românul: »Mielul blînd suga la două oi, ear' cel răsfațat nici la una«. Dl Stăngu nu s'a gîndit la cuvintele: »Cel-ce pînă în sfîrșit va răbda, să va mîntui«, dacă vrea a să ținea de apostol al lui Christos.

În pasagiul al doilea zice, că la »anul 1896 Iulie 29 st. v. în urma alegerii (?) am avut fericirea a-l primi în sinul nostru«. Aceasta e cu totul neadevărat. Nu în Iulie, ci în 29 Iunie în ziua de Sf. Petru l'am încărcat din Poarta Gușteriței, unde ne-a întimpinat și l'am adus la noi. Martori sîntem toți, cari l'am întimpinat în acea zi.

Un preot inteligent, — cum se numește — nu-și hulește poporul, turma sa, dela care trăiește, cum ne-a hulit dl Stăngu în »Foaia Poporului« nr. 21 din a. tr. sub numele de »sentinela«, pentru care publicare l'am iertat nerăspunzîndu-i publice, țînîndu-ne mai modești, decît dinsul. Și noi am legat frumoase speranțe de dl Stăngu, ca de un om absolut, — dar' ne-am înșelat.

Nu i-s'a pus nici o pedecă după-cum afirmă autorul, ci din contră l'am ajutat și spriginit cu toții, atât materialmente, cât și moralmente. Să-și aducă numai aminte dinsul, de binefacerile noastre, pentru cari ne-a recompensat, cu hule, batjocuri, dînd epitetete de batjocură unora și altora din popor.

Zice mai departe autorul, adecă parochianul — fals — »în toate afacerile sale preoțești prin »voceai melodioasă« a fost unul dintre cei mai zeloși preoți etc.« Din aceasta se vede nepriceperea autorului în ale preoției.

Oare — vocea melodioasă — care este un dar dela natură, — arată zelul și abnegațiunea, întru împlinirea conștiințioasă a afacerilor preoțești? Noi nu credem! Nici alt om nepreocupat nu o poate admite aceasta. Căci voce melodioasă are și un simplu țeran chiar. Nu vocea numai, caracterizează pe un preot bun și harnic, ci tactul și rutina, prin cari e în stare a-și aplica cunoștințele teoretice în praxă față cu poporul al cărui conducător este.

Despre zelul, cu care a lucrat parochul Stăngu la noi, pot servi onor. public cetitor spre convingere următoarele: Nu a purtat barem un protocol parochial de șapte, mai opt ani de zile. Așa încât dl administrator par. P. Simtion a trebuit să-și facă acum de nou unul.

Apoi să mai poate vedea aceasta din deseale ursorii primite dela oficiul protopr. întru împlinirea chemării sale. Apoi că ar fi avut să lucre »în ogor înțelenit« cum poate vorbi? când noi Românii peste tot zis în general nu mai stăm în ogor înțelenit, căci preste tot locul am înaintat, așa și aici. Să vede și de aici, că nu a rumegat destul cele-ce a vrut să scrie.

Ce privește pasagiul al treilea și cel următor, în care descrie — autorul de după culisă — starea, în care s'a aflat biserica noastră, cu averile ei, la venirea sa, mărturisim sincer, că însuși dl Stăngu a declarat în fața comitetului de atunci, când a aflat despre starea faptică a averii bisericești, că se miră de frumoasele venite și averi destul de corăspunzătoare stării poporului nostru. Cu ce deci își contrazice autorul în publicațiunea sa. Crescămîntul și înaintarea prin economisare nu a depins dela dinsul, ci dela chivernisala comitetului cu fostii epitropi Perea și consoții. Dacă ne lăsăm așa de găgăuți și nepricepuți, cum ne credea dl Stăngu a fi, apoi nu o înaintam, ci o perdeam și pe cea avută deja.

În loc să lase ce competea bisericei, respective să predea epitropiei, competențele dela botezuri, cununii, îngropăciuni și dela mucerile de lumini din biserică, le-a pus în buzunarul propriu. Așa d. e. în 1898 și în alți ani le-a încassat însuși, încât epitropia respective comitetul parochial a fost silit a face arătare oficiului protopr. despre suma de 92 coroane, ce resta la parochul Stăngu, din care sumă a mai rămas 12 coroane nesolvite, iertat fiind de comitetul parochial spre a nu mai intra la neînțelegere cu dlui.

Tot astfel a purces și în 1902, tot cu aceleași competențe ale bisericei, așa încât după arătările la forurile mai înalte, abia în 23 Maiu 1903 s'a achitat cu restanța de 33 cor. Ce privește realitatea cumpărată dela dl prof. D. Comșa respective d-na O. Comșa, nu cu concursul dlui Stăngu s'a cumpărat, căci aceasta chiar a defăimat-o în fața comitetului, zicînd, că nu e vrednică făr' prețul jumătate din ce l'am oferit.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura legumilor.

(Urmare).

Ridichile (*rafanus sativus*) sînt de patru feluri: de lună, de vară, de toamnă și de iarnă. Pentru cultura lor se recere un pămînt ceva mai gras, fraged, afînat și pufoș. Sămînatul celor de lună se poate face încă din Martie începînd, în fiecare lună, pînă toamna. Acestea trebuie mereu udate pe timp de secetă, căci în cazul contrar se prea coc în pămînt și se fac tot găunoase.

Ridichile de toamnă se pot sîmîna din Maiu începînd, pînă prin Iunie, ear' cele de iarnă pînă prin Iuliu și August. Lucrul de căpetenie la cultura ridichilor este acela, ca ele să fie mereu săpate, ear' la sapa din urmă trebuie să li-se mai adune și câte puțin pămînt pe lângă rădăcină, de oare-ce dacă cresc prea afară din pămînt se fac de tot usturoase.

Peste iarnă ridichile se păstrează în pivnițe în năsip sau în anumite gropi făcute în pămînt, ca și pentru cartofi, de unde apoi se scot numai atunci, cînd avem trebuință de ele. Pentru sîmîntă se aleg din cele mai mari și mai frumoase, cari se pun apoi primăvara în grădină, unde produc niște lujeri foarte înalți. Lujerii acestia fac apoi niște păstăi, în cari se află sîmînta ridichilor. Sîmînta numită se culege cînd e deplin coaptă, se desface de păstări și astfel se păstrează la un loc svîntat pînă primăvara, cînd se sîmîna din nou.

Hreanul (*cochlearia armoracea*) este de două feluri: sîlbatic, care crește și de sine necultivat prin fînațe, și domestic, care se cultivă din rădăcini sau saduri. El iubește de asemenea un pămînt bun, gras și săpat afund sau rigolat. Primăvara se fac straturile, în cari se pun apoi rădăcinile. Rădăcinile se pun tot cam de-o jumătate de metru unele de altele. Ele nu se implîntă drept în jos prin pămînt, ci se pun pieziș, s'au mai mult orizontal, așa ca pămîntul să se vină pe acelea cam de 20 cm. de gros.

Straturile se sapă și se curăță mereu de burueană, ca și la celelalte legume, ear' prin Iuliu se trage pămîntul de pe rădăcinile de hrean, se curăță cele laterale, lăsându-se numai cele mai groase în pămînt, pînă toamna cînd se scot și se așează în pivnițe, ca și ridichile. Rădăcinile laterale, cari mai cresc apoi pînă toamna, precum și vîrfurile celor groase, se pot întrebuița în primăvara viitoare din nou la sîdit, de oare-ce hreanul se prășește numai din saduri.

Sfecla roșie (*beta vulgaris rapacea*) seamîna cu ridichile și se cultivă întocmai ca și acelea.

Morcovul (*dancus corota*) iubește un pămînt bun, gras, ușor, și afund săpat. El se prășește din sîmîntă, care trebuie sîmînată cu țărână sau năsip, de oare-ce singură se prea cocolește și astfel nu se poate împrăștia potrivit. După-ce s'a sîmînat sîmînta în straturi, acestea se bătuesc puțin, apoi se lasă pînă cînd răsar, atunci se plivesc, se sapă, se răresc și răsădesc, după-cum se vede trebuința. Peste vară trebuie udați și săpați adese-ori, dacă voim ca se prăsim morcovi mari și groși.

Morcovii încă sînt mai de multe feluri: de vară, timpurii, roșii, cilindrici, parisiani, holandezi ș. a., de toamnă, braunschweig, james, violeți, roșii ș. a. Morcovii destinați pentru sîmîntă se păstrează în pivniță în năsip, de unde apoi se scot primăvara și se pun în straturi pentru a face sîmîntă. Morcovii pot ierna peste iarnă și în pămînt, dacă straturile se acoper cu puțin gunoiu mai pîios, ca să nu degere.

2. *Cultura verzelor.* *Varza sau curechiul* (*brassica capitata*) este de două feluri: de vară și de toamnă. Atît cea de vară, cît și cea de toamnă poate să fie rotunda sau mai lungă-reată, albă sau roșetică.

Sîmînta de varză se prășește dela verzele smulse toamna cu rădăcina din pămînt, cari se păstrează apoi peste iarnă în pivniță, de unde se scot primăvara și se răsădesc în straturi ca să facă sîmîntă. Sîmînta se culege apoi cînd e coaptă și se păstrează pentru anul următor.

Sîmînta de varză sau răsadul se sîmîna de regulă în luna lui Martie, în straturile anume pregătite spre scopul acela. După-ce a crescut în acelea și a făcut frunzele ca ale mîrului, se răsădește prin Maiu și Iunie prin verzării, cari trebuie bine arate, grăpate și gunoite încă înainte de-a se pune răsadul în ele. Verzăriile trebuie să aibă un pămînt bun, gras și afînat. De aceea se aleg ele de regulă pe luncile și șesurile cu pămîntul cel mai bun.

După-ce s'a prins răsadul de varză, se sapă în decursul verei de mai multe-ori, ca să nu 'l umple buruienile. Verzele vîratice se taie în decursul verii din verzării și apoi se întrebuițează ca legumă peste vară, ear' cele de toamnă se taie numai cîtră sfîrșitul lui Octomvrie și se înăcesc în ciubere sau buți, ca legumă pentru iarnă, primăvară și vară.

Chilul (*brassica oleracea bulata*) încă este de mai multe feluri și se cultivă întocmai ca și varza cu căpățînă.

Varza creață (*brassica oleracea acefala*) nu face căpățînă ca celelalte verze, dar' cultura ei este întocmai ca și a acelora. Sîmînatul ei se face din Maiu pînă prin Iulie. Peste iarnă încă se lasă în pămînt, de unde se taie numai prin Faur, după-ce 'i-a înghețat puțin frunzele.

Călăraba (*brassica oleracea caulorapa*) iubește un pămînt bun, gras și umed. Ea se poate sîmîna de primăvara începînd pînă toamna în fiecare lună, așa că totdeauna putem ave călărabe tinere și fragede. La săpat și udat trebuie să avem grijă, ca să nu prea rupem frunzele, de oare-ce într'un asemenea cas călărabele se fac de regulă lemnoase și teioase. Peste iarnă trebuie păstrate de cele mai tinere, ear' de sîmîntă se aleg cele mai mari și mai frumoase.

Varza de rose (*brassica oleracea yemifera*) nu face căpățînă ca celelalte verze, ci crește pe un trunchiu înalt, care se rupe pe la sfîrșitul lui August, ca să poată crește mai bine căpățînile de pe de lături. Acestea ajung mărimea nucilor și stau pe trunchiu ca rosele. De aceea se și numesc verze

VESELIA.

— Foia glumeață a 'Foi Poporului'. —

Ursul dela mează-noapte la stupul cu miere a Fiilor soarelui

sau

Răsboiul ruso-japonez.

— Humorescă. —

De *Al-hao-yai*.

(Urmare din nr 8.)

V'am spus mai înainte, că tatăl meu avea un călindar vechiu, în care se profeteau multe răsboaie, dar' am uitat să vă spun, că în el mai stătea la coadă următoarea prezicere:

Cetitorile se 'iai aminte, că în câte răsboaie vor fi, în toate, acele popoare vor fi bătute, pe partea cărora va sta poporul sumeț de pe pustă sau cum 'i-se mai zice, urmașii lui Arpad.

Căci e știut, că îndată ce se începe un răsboiu, apoi oamenii și popoarele se împart

în două tabere, unii țin cu un popor sau țeară, alții cu celalalt. Așa a fost asta și în răsboiul cel mare dintre Nemți și Francezi. Ungurii, oameni nutriți cu paprică și astfel iuți la fire, s'au dat cu mare tărăboiu pe partea poporului francez și ce se vezi, bieții Francezi au fost bătuți.

Al naibii călindar, ziseu eu, cînd se gîta răsboiul și începui a fi cu băgare de seamă la cele-ce vor urma.

La câțiva ani după răsboiul germano-francez s'a început răscoala popoarelor din Balcani, subjugate de Turci, și în urma acesteia răsboiul dintre Rusia și Turcia, la care apoi a luat parte glorioasă și România.

În decursul acestui răsboiu confracții noștri unguri și-au făcut de cap.

Zice că ei sînt neamuri cu Turcii și apoi căne la căne trage. Așa zice vorba. De aceea Ungurii în foile și în toate manifestațiile lor stăteau pe partea Turcilor. Rușii și cu deosebire Românii și armata României era batjocorită cu cele mai țigănești cuvinte, încît îți venea în minte versul Românului

Tot ciuful, ciufulește

Da lui nume nu-și găsește...

Odată în o luptă, pașa Abdul-Kerim a bătut pe Ruși. Mare bucurie atunci în Pesta și în alte orașe ungurești. Credeai că s'a făcut gaură în cer, nu alta. Bancheturi, vorbiri înfocate, beții... nu mai aveau sfîrșit. În avîntul ei turcesc, tinerimea împintenată a hotărît să 'i ducă lui Abdul Kerim o sabie de onoare. Au adunat în pripă bani, au cumpărat o sabie gârjobă, s'au îmbrăcat 7 tineri țanțoși în haine cu șinoare 'teremtetter', în cap cu calpag à la Atilla și la cisme cu pinteni zuruitori și au plecat cu sabia la Constantinopol. Pe drum însă hainele cu șinoare au fost împodobite și mai frumos. Sosind adevăc cei 7 tineri în Zagrabia, Croații 'i a întimpinat cu ouă clocite.

Ouăle s'au spart și gălbinașul a curs șiroaie pe atile, încât acum Ungurașii cu sabia erau și mai înșinorați. Numai cînd dacă te apropiai de ei, trebuia să-ți astupi nasul, de oare ce șinoarele cele nouă din ouă clocite nu amirosau a — busuioc.

de rose. Peste iarnă se lasă tot în locul acela unde au crescut, numai se acoper cu paie sau scânduri; cele de sămânță însă se păstrează în pivniță în năsip.

Carfiolul, cartafiolul sau conopida (*brassica oleraca botritis*) recere cel mai bun, mai umed și mai gras pământ între toate verzele. Sămânatul trebuie să se facă în strat cald (răsadniță) sau în casă în lădiță, încă de prin Martie, de unde apoi se răsădește în grădină. Peste vară se sapă și se udă de atâtea ori, de câte ori cere trebuința. Când înfloresc carfiolul, frunzele aceluia trebuie plecate puțin în jos, ear' mugurii se culeg îndată ce s'au desvoltat, ca adecă să poată crește după aceea alții în locul lor, căci de nu, tot se scutură și desfac ei și de sine. Carfiolul se culege toamna din grădină, apoi se implântă cu rădăcina în pământ în pivniță sau și în alt loc scutit de ger, unde încă se mai udă, ca să poată vegeta, până când adecă înfloresc și se coc toți mugurii de pe el.

Broccoli încă este un fel de carfiol, care se cultivă întocmai ca și acesta și anume: într'un pământ bun gras și unde se mai poate slobozi și apa printre el pe timp de secetă.

Rutabaga (*brassica napus rapifera*) este un fel de nap, ce se cultivă atât ca nutremânt pentru oameni, cât și pentru vite, mai ales în locurile răcoase și muntoase.

Năpușorul de câmp și cel alb (*brassica napus campestris*) se cultivă asemenea pentru frunze. Năpușorul se poate sămăna atât toamna, cât și primăvara, ear' peste iarnă se lasă tot în pământul, în care a crescut.

(Va urma).

Negoțul și meseria.

I.

Clasa neguțătorilor și a meseriașilor a fost și este un element de putere atât de însemnat, încât lipsa lui face să se clătine din temelii toată clădirea socială a unui popor.

Aceasta clasă de oameni, clasa de mijloc cum se mai zice, dacă lipsește unui po-

Așa au sosit deputația la frații Turci din Constantinopol.

Când am văzut lucruri de aceste, știind de profetirea călindarului tatălui meu, mi-am zis:

— Sărmanii Turci, oare-ce au greșit de s'a legat de ei o prietinie așa de primejdioasă?

Și eată, că Turcii au fost bătuți!

Al naibii călindarul! (Va urma)

Măruntșuri. Gheorghe întâlnește pe pretinul său Petru și-i zice:

I chipueșteți Petre, că mi-am perdut inelul meu cel frumos, noroc însă că mi-am adus aminte de vorba: caută și vei găsi. Atunci am căutat, și știi ce am găsit?

— De sigur că inelul, răspunde Petru.

— Nu. Dar' am găsit că proverbul nu e în totdeauna adevărat.

Proverbe moderne. Cine sapă groapa altuia — acela nu e om bogat.

— Ce poți face azi — lasă pe mâne.

por, putem zice că-i lipsește forța de viață, care se poate asemăna cu pereții unui edificiu, cari fiind de lemn putred, coperișul se clătina, ear' basa rămâne fără nici o valoare.

Din contră popoarele acelea mari, pe cari le vedem că stăpânesc mările și toate bogățiile de pe uscat și din apă, și cari se întrec chiar, care de care, să stăpânească lumea toată, dorind perirea celui mai slab — toate acelea popoare, zic, au ajuns la atâta amar de bogăție și putere, cum nici închipul nu îți poți, numai îmbrățișând meseriile de tot felul și punând mâna pe negoț.

Biet poporul nostru, în loc de-a stăpâni și el ceva, vre-o insulă din cele multe cu bogățiile lor, a dat tot înapoi, încât gata azi mâne nici numele să nu-i mai fie iertat a 'și-l spune românește și nici limba să 'și-o mai vorbească în casa lui proprie.

Da, se zice, și zicala pare a fi dreaptă, »că nu-i nici un suț, fără coborș».

La deal sui cum sui, dar' la vale numai o verigă se se rupă din lanțul ce împiedecă 'și-ți poți numera pe degete cât mai ai până în fundul prăpastiei.

De mult, de mult, când au fost și strămoșii noștri ce au fost... a domnit în lume sabia și dovadă ne este istoria, că Românul a știut și știe învîrți sabia, cum puțini alții.

Azi însă domnește în lume banul, afurisitul de ban, pe care Românul nu-l știe învîrți și nu l'a știut nici odată.

Și eată că de când a început a domni în lume banul, poporul nostru a scoborit, a dat înapoi cât nu se poate spune.

Destul, că am ajuns astăzi acolo, că un ținut întreg de Români nu au atâta bogăție, cât unul singur dintre cei mulți, cari știind învîrți banul au ajuns la stare și prin stare la putere și domnie în lume. Căci azi banul face și arma, banul face tunuri, ear' tunul pușcă încătrău poruncește stăpânul banului.

Să vedem acuma cine sunt acei oameni?

Ușor ne va fi răspunsul, dacă vom privi pe stăpânii acestor bogății după profesiunea prin care au ajuns la ele.

Palatul cel mai frumos dintr'un oraș mare cu atâtea rinduri de ferestri, cari îți iau vederea cu strălucirea lor și de al căror stăpân se mai țin și alte frumoase palate dintr'alte străzi ale orașului, apoi cutare fabrică mare printre rindurile cărei te pierzi și încă două trei iosaguri de mii de jugere cu grădinile lor ca raiul, — sunt oare proprietatea cutărui domn mustăcios, care iese pe poarta palatului? Zău, acelea nu-s ale lui, ci ale cutărui măiestru sirguincios, care are și o fărîște colea la marginea orașului, în care la început a lucrat singur, apoi cu un ajutor doi, trei etc., ear' mai târziu 'și-a prefăcut laboratorul într'o fabrică unde lucră sute și mii, peste cari poruncește numai; Ori ale cutărui neguțător cu prăvăliile lui deschise în fața mai dinjos a palatului, cărui domnul mustăcios, fie el cel mare dirigător ori legiutor îi dă bună ziua cu o plecare până la pământ, ca nu cumva să fie scos în stradă cum nu-i place, neputându-și plăti regulat chiria cea groasă etc.

Vedeți, buni cetitori, ce poate face în ziua de azi cel ce știe învîrți banul — neguțătorul și meșteșugarul, cari, cu acul, cu ciocanul ori cu barda au știut și știu agonisi averi atât de însemnate.

(Va urma).

Ioan Pampa.

Din vitejiile poporului românesc.

Nichită Balica.

(Urmare).

Era o seară lină de toamnă a anului 1712. În Cheia Turzii domnea liniște, o liniște maiestoașă, care aici, în acest loc romantic își înalță sufletul și 'și-l transportă în lumi necunoscute, ca într'o uriașă și măreață biserică, închinată Domnului. Din când în când se auzia glasul câte unei cuouveice, ear' de cătră valea Heșdății, din depărtare, resuna un bucium, ca un glas tânguitor după libertate... Încolo seara de toamnă învăluisse stâncile în o tainică tăcere.

Numai pe la mijlocul Cheii, pe la gura celor două peșteri mari era viețată și mișcare. Pe coastele sușurilor și până jos la părâu se aflau mai multe cete de voinici, cu armela îndemână și împraștiați împrejurul mai multor focuri. Unii din ei își găteau de-ale mâncării, alții, cari îmbucaseră câte ceva, stăteau tăvăliți pe pașiștea rară sau se odichneau pe busteni de peatră și își închinau din ploșca cu vin, care trecea din mână în mână. Și cu toții erau veseli și șăgalnici, făcând să treacă timpul între glume și vorbe vesele. Să părea, că ei ar fi oamenii cei mai fericiți de pe pământ, pe cari nu-i așteaptă amarul vieții, luptele crunte și desperate și poate chiar moartea, venită dela vre-un glonț sau paloș dușmănesc. Dar' așa e Românul, vesel și nepăsător chiar și în fața primejdiei. Căci cetele de voinici din Cheie erau Români, erau „feciorii“ căpitanului Balica.

Sus în peștera din dreapta se aflau tot în acest timp alți trei voinici. Ei ședeau pe câte un buștean împrejurul unei lespezi de peatră, așezată pe patru pociumbi bătuți în pământ și pe care licărea un opaiț. Mai puțin veseli ca feciorii de afară, ei steteau gânditori și numai din când în când schimbau câte o vorbă. Unul din ei ne este cunoscut. Era căpitanul Balica, care vesel mai întotdeauna și iubitor de glume, acum era mai tăcut și îngândurat, ca soții săi. Sub căciula sa de miel, ce-i acoperea capul, împodobită cu pene și cu însemnele de căpitan, cine știe ce gânduri și planuri îndrăznețe să vor fi încrucișat...

Al doilea era *Toderaș Pascu*, poreclat „Orbul“, căci în o luptă își perduse lumina unui ochiu. El era al doilea vice-căpitan în oastea lui Balica și acesta îl iubea mai cu seamă pentru vitejia și curajul lui. Om isteț și viclean, să știa linguși și prefăce, ascunzând adese-ori ceea-ce simțea în adâncul sufletului său. De natură închisă, era batjocoritor față de soții săi și de aceea nici nu prea era iubit de ei. Față de Balica însă Toderaș avea o stimă, împreună cu temere și-i împlinea poruncile fără șovăire. Cu toate aceste, dacă 'și-ai fi scormolit inima în ascunzișurile ei, ai fi aflat acolo dorul răsbunării, isvorit din pismă și rivalitate față de căpitanul... Născut și crescut în scaunul Arieșului, Toderaș știa ungurește ca un Ungur și prin satele din scaun să învîrtea mai des, spionând cu istețime și ațîțând la răsvrătire pe locuitori.

Al treilea din jurul lespezii era „copilul“ lui Balica, *Onuț al lui Gavrilă*, din Petrid. El era mai tiner dintre soții săi, un fecior de vre-o 25 ani, care avea o iubire nemărginită față de Balica, îl iubea ca pe un părinte. De aceea căpitanul drept răsplăță îi zicea adese-ori „copilul meu“. Onuț făcea două slujbe însemnate oastei lui Balica. Era mare meșter în a câștiga din Petrid și din alte sate hrană pentru feciori, ceea-ce nu era lucru ușor, ear' de altă parte să pricepea de minune, ca

iscoadă. Nu odată a umblat el ca spion până și în Turda. Câte odată pleca pe sate îmbrăcat în haine de călugăr, cu o cruce de lemn în mână și cu mătâni; alte-ori se vira printre oameni ca cerșitor, desculț și cu hainele tot adrențe și earăș de alte-ori mina câte un purcelăș pricâjit la târgul de săptămână din Turda. Și întotdeauna, fie ca călugăr, fie ca cerșitor, sau îmbrăcat altcum, Onuș trăgea cu urechea, asculta ce vorbesc oamenii, stătea de vorbă cu ei și știa să afle păsurile și planurile dușmanilor, despre cari înștiința numai decât pe soții săi. Așa era Onuș.

Vremea trecea pe încetul și feciorii din Cheie se făcuseră tot mai tăcuți; unii din ei și adormiră. Era pe la cina cea bună, când se auziră niște pași la gura peșterii și intră în lăuntru un voinic. Acesta ne este deja cunoscut. Era *Vasilie Negrea-Fechete*, primul vice-căpitan al lui Balica.

— Bună seara — dădu el binețele, așezându-și la o parte pistoalele dela brâu și iataganul turcesc.

— Bun sosit, Vasilie, — zise Balica, ce vești ne aduci?

— Bune, căpitane, răspuse Negrea, așezându-se la masa de peatră — bune pentru azi și mâne, mai încolo apoi cine știe ce o fi.

— Dar' cu străjile ce este? întrebă de nou căpitanul.

— Sînt în rînduală. Am fost la amîndouă gurile Cheii și străjile noastre veghează, sînt cu ochii în patru, până-ce le-om schimba cu altele pe la cântători.

— Apoi din afară ce știi?

— Cum am zis mainte, afară acum îi bine. După bătaia ce or mîncat-o alaltăieri „vitejii“ lui Pivoda și cele câteva cătane nemțești, „fărtații“ noștri stau mulcom, se gudură ca cățelul la picioarele omului. Și așa or sta, cât or sta. Dar' am auzit, că eară au dor de mîncărime. Zice că așteaptă ajutor cătănesc de pe la Cluj, ca să ne potopească...

— Lasă-i să vie — grăi Onuș.

— Da, așa-i — le tăia vorba căpitanul Nichita, — lasă-i să vie, că cum or veni așa s'or duce, cari s'or mai duce, dar' alt gând mă frământă pe mine de mult...

— Spune-ni-l căpitane — grăi Toderăș.

— Lui Negrea 'i-am spus ceva despre planurile mele, încă astă-vară. Îți aduci aminte Vasilie?

— Cu Turda?

— Da, cu Turda.

— Îmi aduc aminte.

— Și ce zici?

— Ce am zis și atunci, că planul e bun și eu cred, că acum îi vremea să-l îndeplinim. Să trăiești, căpitane!

— Voi știți, începî de nou Balica, cum stăm noi. Știți, că am luat armele, ca să luptăm sub steagurile lui Ragăși și știți, că fiindu-i oastea bătută, domnul nostru a pribegit la Franțozi, ca să vie cu oaste nouă. Noi nu ne-am plecat. De atunci o trecut un an și voi știți, cu câtă greutate ne-am ținut, mai cu seamă astă-iarnă. Asta așa nu mai merge...

— Dar' cum? întrebă vice-căpitanul Toderăș în glasul său batjocoritor, să ne supunem, să corem grația Neamțului sau doară a lui Pivoda?...

— Nu mai vorbi înzădar, vice-căpitane, grăi mai aspru Balica, nu e vorba de ce zici tu; io nu cer plecare, asta n'o face nici-când Nichita Balica, io cer luptă, dar' luptă mare, să se hotărească odată...

— Hm! Cum?

— Cum? Vei vedea! Cu vitejia și cu brațele noastre. Zic, că așa cum stăm, nu

mai putem sta. Voi știți, că atunci, când am hotărît să nu ne închinăm, pe lângă brațele noastre ne-am bizuit și în Cheie, ca într'o cetate, zidită de D-zeu. Am adus meșteri zidari din Mischiu și am zidit peșterile, ca dacă va fi lipsă să ne putem apăra. Și Cheia adăpost ne-a dat. Ea e bună, scutește pe copii ei, dar' poate să ne fie și pat de moarte. Nu ne-au închis aici mai în primăvară lobonții cu cătanele și cu feciori de Unguri din Turda, de donde săptămâni n'am putut ieși, încât începea a ni-se găta hrana, dacă Onuș nu ne aducea ce a putut prin gaura ce iese din peștera asta în pădure? Acum vor face poate tot așa, dacă vor căpăta ajutor. Ne-or incunjura și ne-or omori cu foamea. O vreți asta?

— Nu! nu! — strigară cei trei de-odată.

— Nu o vreau nici eu! De aceea am hotărît să ieșim afară și să luăm orașul Turda!

Să nascu o tăcere de o minută, ear' apoi Balica întrebă:

— Vă învoiți?

— Ne învoim! fu răspunsul.

— Jurați?

— Jurăm pe viul D-zeu!

Și cei patru voinici își însrucișară săbiile în semn că vor ținea jurământul.

Ochii lui Negrea și Onuș străluceau de însuflețire, pe când pe buzele lui Toderăș se ivi un suris ironic, plin de răutate, dar' la slaba lumină a opaițului acest suris nimeni nu-l observă.

(Va urma).

Silvestru Moldovan.

Vladivostoc.

Unul din cele mai însemnate porturi ale Rusiei în Asia e Vladivostocul. Atâta e de mare, încât ar încăpea în el cea mai mare flotă a lumii. Portul e apărat contra furtunilor și contra dușmanilor. Ba, înainte de de-a erumpe războiul, se zicea, că nici gloanțele dușmanilor nu pot să pătrundă acolo, dar' aceasta s'a dovedit că nu e chiar așa. Intrarea în port și așa e foarte strîmtă; mai strîmtă o face însă o insulă, care așa e situată, încât împarte intrarea în două brațe. Imprejurul golfului se înalță dealuri mari; pe aceste se află fortărețele, și tunurile acestor ar nimici ori și ce naie dușmană, care s'ar apropia prea aproape de port. Orașul se întinde de-alungul țărmului, în o lungime cam de vre-o 8 chlm. Vladivostocul are afară de garnisoană, 30.000 de locuitori. Dintre aceștia vre-o 10.000 sînt Coreani și Chinezii. Coreanii sînt kuli (lucrători) și servitori, ear' Chinezii bucătari, comercianți și marinari. In Vladivostoc nu poți vedea Inricșa japoneză (un fel de teleagă trasă de om); toți birjarii's Ruși. Japonezii încă sînt cam 1500 de oameni și anume ca barbieri, meseriași. Aceștia însă, înainte a se declara războiul, fugiră din oraș. Clima Vladivostocului e foarte sînătoasă; iarna e frig foarte aspru, vara e cald și frumos, însă de rînd înainte de prînz e negură groasă.

Locul unde azi e situat portul și orașul, e cunoscut numai din anul 1852. Chinezii numesc Vladivostocul: Caisenvai. Vladivostocul ca port are foarte mare însemnătate. Rușii îl și întăresc într'una cu fortărețe, dar' aceste nici pe departe nu-s așa mari și puternice ca fortărețele Port-Arthurului. GIG.

Știri economice, comere., jurid. industr.

Tîrg de vite în Sibiu, cu premii. Conform hotărîrii luate de comisiunea economică comitatensă în ședința din 8 Martie, al XV-lea tîrg de vite de prăsilă, împreună cu împărțire de premii, se va ține în Sibiu la 6 și 7 April. c. Informații mai de aproape se vor publica la timpul său.

Tîrgul cel nou de țeară din Vaidă-Recea (comit. Făgăraș) se va ținea Luni în 21 Martie st. n. a. c.

Semințe pentru Săcul. Ministrul de agricultură Tallian pentru a îmbunătăți soiul bucatelor în Săcuime, a hotărît să împartă economilor semințe de soi bun de cucuruz, ovăs, orz și cartofi. Prețul seminței e scîrit cu 30%, adică la prețul de 1 fl. Săcuil are să plătească 70 cr. ear' 30 cr. îi plătește statul. — Tot pentru drăguții de Săcul!

Esposiție de tauri. Zilele trecute a fost în Dej o esposiție de tauri și împreună cu ea și tîrg de tauri. Au fost mînași 156 de tauri. S'au dat mai multe premii și s'au vîndut mulți. Cel mai mare preț s'a dat pentru un taur al lui Teleky Aved, care a fost cumpărat de comna Jolna cu 800 cor.

Pentru învățătorii dela școalele populare ministrul ungar de agricultură deschide un curs de 4 săptămâni, spre a-și însuși învățătorii cunoștințe practice și în parte teoretice din viierit și manipularea vinului. Cursul se ține în două rînduri, toamna și primăvara, tot câte 14 zile. La amîndouă termenele iau parte la curs aceiași învățători. Ei capătă pe întreg cursul 120 cor. Cererile se înaintează prin inspectorii școlari la ministrul de agricultură, până în Aprilie c. Se primesc învățători cu deosebire din comunele, unde viieritul e în floare și filoxera a atacat viile. Cursurile se țin: în Aiud 10—23 Oct., Miniș 5—18 Oct., Bihardioszeg 3—16 Oct. etc. la toamnă, ear' la primăvară din 25 Apr. până în 8 Maiu.

Mine de aur în Munții-Apuseni. »Tel. Rom.« scrie, că pe hotarul dintre Roșia și Arieș, la »Rușinoasa«, »Mușca« și »Lupșa« s'au aflat mine de aramă. Probele făcute au dat 5-9% cupru (aramă), 26-25 grame argint și 5-25 grame aur la o tonă (1000 chilogr.) peatră. Pentru exploatarea acestor mine a scos licență firma Sternberg din Budapesta.

FELURIMI.

Câni în serviciul militar. Strămoșii noștri, Romanii, și peste tot popoarele din vechime foloseau în armata lor o anumită rasă de câni, cari prin inteligența și mirosul lor fin făceau mari servicii soldaților. În decursul secolilor a dispărut obiceiul, de-a se servi în război de câni. În armata japoneză însă se folosesc și astăzi câni. Aceștia prin mirosul și auzul lor fin simt mai iute apropierea dușmanului și fac atenți pe soldații japonezi. De aceea la toate avant-posturile de noaptea se află câni, cari apoi totdeauna dau de știre, că se apropie dușmanul, fără

însă a se trada prin lătrat. În grumazul fiecărui câne atîrnă o tăscuță de piele; în aceste se pun știrile sau poruncile și așa-s învățați câinii, că le aduc știrile aceste dela pază în tabără și înderept. Serviciul acesta postal îl îndeplinesc regulat și fără greș; epistolele niciodată nu le dau la adresă greșită ci numai aceluia, cari îi strigă pe nume. Cu deosebire mare serviciu fac însă într'aceea, că găsesc pe răniți și morți; acest serviciu e foarte mare, mai cu seamă în locuri de acele unde-s tufșuri sau pădure, unde e foarte greu a-i căuta.

Pe soldații japonezi îi cunosc după uniformă și atacă pe străini, dând de știre prin lătrat, că e un străin, care nu e soldat; știu face diferența între uniformă japoneză și străină.

Câni de aceștia nu sînt mulți în armata japoneză; prin inteligența lor însă fac așa serviciu armatei, încât câte unul ar putea ajunge, dacă ar fi cu dreptate, și general. Glg.

Mărunt. Pușcătura unui tun modern de pe o naie de răsboiu, costă 1500—2000 cor. — Dacă toate tunurile, în număr de 46, de pe cea mai mare naie de răsboiu engleză ar pușca într'una 5 minute, ar pușca gloanțe în greutate de 50 de măzi, în preț de 340.000 coroane. — Drumul, ce-l face telegrama pusă în Tokio (capitala Japoniei) până în Londra (capitala Angliei) e de 1.2481 de mile engleze (două mile engleze fac o milă de-a noastră). — Un cuvânt depeșat din Tokio la Londra costă 5 cor. 50 bani, însă loile engleze plătesc numai 2 cor., pentru un cuvânt. — Toate depeșile de pe câmpul de răsboiu a celor mai mari ziare engleze, 7 la număr costă pe zi 2000 cor. — Până în anul 1853, Europeanul acela care și-ar fi pus piciorul în Japonia, era pedepsit cu tăierea capului și picioarelor.

— Cel mai scump tron e tronul șahului (regelui) Persiei. Tot e făcut din argint curat și e împodobit cu diamante, rubini, safiri ș. a. Tronul e prețuit în 60 milioane cor. Glg.

ȘFAT.

Curățirea încălțămintelor de piele galbină. Despre curățirea încălțămintelor de piele galbină s'a scris mult și nimenea n'a venit la întrebuintarea unui mijloc foarte simplu. Dacă pielea a devenit murdară și în urina întrebuintării cremei (unsoarei) de uns s'a format pe ea un strat negru, murdăria o depărtăm muind un burete (sponghe) în lapte și spălând bine încălțămintea. Burcetele trebuie să fie curat și să se înmoaie în lapte curat. După-ce s'a dus murdăria, încălțămintea se lasă să se usuce și apoi se unge cu cremă.

Făcând așa vom avea earăși încălțămintea frumoasă.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Elevis școalei române gr.-or. din comuna Măgărei, dimpreună cu învățătorul lor Emil Suciuc și-au pus în cuget ca să ridice o cruce de peatră pe pământul bisericii (ecleziei) noastre, cu scop ca bunul Dumnezeu să apere hotarul de vremuri grêle; afară de aceea —

fiind că pe lângă acest pământ trece și drumul comitatens, — se știe călătorul că intră în o comună românească.

Spre a-și împlini scopul dorit copilașii noștri (pe lângă banii ce i au) au mai primit ajutor bănesc parte dela părinți, parte dela alți frați Români aflați în America, astfel prin dl Ioan Lazar, croitor s'a încasat dela următorii creștini:

Ioan Lazăr, 100 cenți, Nicolae Lazăr, Iovu Lazar, câte 50 cenți, din Măgărei; George Brumbea 50 cenți, Cincu-mare, Alexandru Cârja 50 cenți, Dionisie Grapa, Dumitru Grapa câte 25 cenți, din Viștea-de jos. Vasile Neghirlă 50 cenți din Moșna; Ilie Martin din Seliște, Vasile Bozoșan, Achim Lazar, Bertan, Stefan Negheș, Zimandru, Ioan Varga, jun., Veseud, Iosif Brezoiu, Șulumberg, Dumitru Harhoiu, Blăjuț, Vasile Braicu, Irimie Toma, Ioan Chitea, Ioan Popa, toți din Vecerd, Simion Surdu, Bujori, Teofil Pușcaș Alma Iosif Gavrilă, Nocrich, Alexandru Bucur, Veștem. Dănilă Limbașan, Brad, Ioan Bârsan, Ioan Florea Zaharia Racoța, toți din Copșamare, Zaharia Gheaja Daneș, Băcilă Valerie, Vormloch, Lasler Ioanaș, Bertan, George Bogdan, Petru Cernea, Dej, Mateiu Toader, Sumplac, Bucur Betean, Șona, Ioan Lupu, Basna, Ioan Mija, Ațel, Emanuil Rotar, Proștea-mică, fiecare câte 25 cenți; Ioan Șundilă, 10 cenți, Suplac, Talan Petrea, 20 cenți, Zagăr; Maria Dăndilă, 20 cenți Suplac, Nicolae Gherghel, 15 cenți, Tațiana Gherghel, 10 cenți, din Bruuiu; Nicolae Baciuc, 20 cenți, Zolga; Nicolae Muntean, 20 cenți, Veștem; Mihail Marcus, Mihail Grancea, câte 10 cenți, Avrig; George Fleșariu, 20 cenți, Copșamare; Petrea Tălan, 10 cenți, Cor.-Sămărtin; Chiș Mihail, 10 cenți Vidrasău; Feldveri Ferencz, 10 cenți, Sămărtin; George Precup, 10 cenți, Boian; Teofil I., 15 cenți, Alma; Ilie Oltean, 5 cenți, Cetatea-de baltă; Șofron Moldovan, 15 cenți, George Pora 15 cenți, Mediaș; Dumitru Iridon, 10 cenți, Apoldul mare.

În numele întregului popor din Măgărei le aducem și pe aceasta cale cele mai călduroase mulțumiri iubitorilor noștri frați, cari au binevoit a sprijini acest lucru, și le dorim ca bunul Dumnezeu să-i întoarcă în pace voioși la familiile dumnealor.

Măgărei, în 6 Febr. 1904.

Mihail Holerga,
paroch gr.-or.

Ioan Holerga,
epitrop.

Cu ocașiunea aranjării petrecerii în favorul bibliotecii parohiale din Gârbova întempulată în 6/19 Ianuarie a. c. s'au încasat 98 cor. sub răsându-se spesele de 58 cor. rezultă un venit curat de 40 cor.

Cu suprasolviri au contribuit următorii st. domni: Dtru Munthiu, not. în Reciu, 3 cor; Richard Kepp, not. în loc 2 cor; Ioan Oprean, preot în Cunța, 2 cor; Gustav Arz, preot ev., în loc 2 cor; George Baciuc, com. în Orlat, 1 cor; Ioan Fleacă, măs. în Mercurea, 1 cor; Nicolae Suciuc, com. în loc 1 cor; Ioan Dragomir, com. în loc 1 cor; Thomas Rățcher, cas. com. în loc 1 cor; I. Volf, 1 cor; Ioan Bârsan, inv. în Reciu, 20 bani; Ioan Șimulescu, inv. în Carpiniș, 20 bani;

Și pe calea acesta comitetul aranjator își ține de o sfântă datorință ca să aducă cele mai vii și călduroase mulțumite acelor marinimoși domni, cari au binevoit a contribui cu suprasolviri și tuturor cari au participat la petrecere. În numele comitetului aranjator.

Gârbova, la 30 Ianuarie 1904.

Vasiliu Greava,
învățător.

CRONICĂ.

Liber. Mercuri în 9 l. c. a fost eliberat din temnița de stat din Seghedin, redactorul „Tel. Rom.” dl T. V. Păcățian. Dl T. V. Păcățianu, cum știm, a fost osândit la 6 luni închisoare pentru opul istoric „Cartea de aur”. Dl Păcățian a sosit sănătos la Sibiu săptămâna trecută. — Amintim aici, că acum în temnița de stat din Seghedin se mai află zăvorit dl George Mohan, fost redactor al „Tribunei”.

Procesul episcopiei din Orade. Cu ocașiunea comasării, pe timpul episcopului Oltean din domeniul episcopiei gr.-cat. din Orade s'au luat pe nedreptul 35 mii de jugere, mai cu seamă păduri, în preț de vre-o 3 milioane de coroane și s'au alăturat la moșia baronului George Bánffy. Din aceasta s'a născut un lung și mare proces, care s'a sfârșit acum la Curie, judecându-se jugerele episcopiei române. Moștenitorii Bánffy au fost osândiți a mai plăti 36 mii de cor. despăgubire pentru folosința locului.

Statistică locuitorilor României. Ministerul de interne al României a hotărât să se alcătuiască o statistică generală a populației regatului după naționalitate și starea economică a locuitorilor. Statistica va fi făcută pe jedețe, deosebit pentru orașe și sate. Popolația va fi împărțită în 3 soiuri: Români, Evrei, și străini. Evreii vor fi apoi împărțiți în supuși români și străini. Pentru orașe se va însemna întinderea și prețul proprietății precum și ocupația și meseriile locuitorilor. În comunele rurale se va arăta întinderea moșiilor ori pădurilor exploate de Români, Evrei, și străini, precum și cele exploatare în asociație de Români ori de Evrei ori de străini.

Șodenii de-ale naturii. În nrul trecut am scris, că în Cinadie o oaie a fătat trei miei de-odată. Acum se vestește din Cârna (comit. Albei inf.), că primarul de acolo Achim Ispas, are un miel de patru săptămâni, gras și frumos, din naștere numai cu trei picioare. Picioarul drept dinderept îi lipsește de tot.

Colonisări în Bănat. „Drapelul” scrie următoarele: D. M. K. E. (Délmagyarországi közműve'ödési egyesület) a ținut Duminecă adunare la Seghedin. S'a constatat, că reuniunea are deja avere de 60 000 coroane. Dintre obiectele, ce s'au desbătut, amintim propunerea presidentului Eugen Rónay, ca 20 000 jugere din apropierea orașului Panciova să fie apărute contra esundărilor și apoi să se înființeze pe acel teritor colonii (comune) maghiare și la aceasta reuniunea să ceară sprijinul și ajutorul statului. Propunerea s'a primit. Va să zică D. M. K. E. a început cu mare aparat acțiunea magharisitoare. Neținem însă, că va urma mai târziu trista decepțiune și atunci și frigurile șoviniste se vor calma. La ori ce cas Români vor ști să se apere interesele față de nouele atacuri, ce i-se pregătesc.

Hirotonirea episcopului Letici. Hirotonirea noului episcop sârb al Timișoarei, Dr. George Letici se va face în 27 Martie c. în Carloviț. Dr. Letici își va ocupa scaunul episcopesc după sărbătorile Paștilor.

Instalarea comitelui suprem din Brașov. Székely Görgy s'a făcut în 9 l. c. cu sărbări frumoase. Din partea Românilor a fost salutat prin dl avocat Ioan Lenger.

Răscoala din Valadolid. Răscoala din Valadolid (Spania), despre care am făcut amintire, au fost făcută de anarhiști și republicani. Răscoalații au răpit arme din boltele de arme și s'au luptat ore întregi cu poliția și gendarmeria. În sfârșit numai miliția a putut sugruma răscoala. Causa răscoalei a fost sărăcia.

Casuri de moarte. Maria Const. Băilă născ. Pavel, preteasă văduvă, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 28 Febr. st. v., la orele 9 seara în etate de 46 ani. Partea pământească a scumpei și neuitatei defuncte s'a înmormântat Marți în 2 Martie st. v., la orele 2 d. a., în cimiterul gr.-or. din comuna Vale. Cuprinși de adincă durere aducem această știre jalnică la cunoștința amicilor și cunoscuților. Vale, în 23 Februarie st. v. 1904. Constantin, Ioan și Nicolae, ca fii; Elisaveta Oancea născ. Băilă, preteasă văduvă, ca cumnată; Dumitru, Paraschiva, Nicolae, Ioan, Sava, Ana, Marina, Constantin, Danil, și Elena, ca frați.

— Ca întregire la necrologul răposatului Ioachim Crișan, publicat în nrul trecut, ni se scriu următoarele:

Torturat de chinuri nesfârșite, Ioachim Crișan, paroh în Zorlențu-mare și asesor consist. al dicesei din Lugoj, în decursul unei operații grele în amurgul zilei de 4 Martie își dăte obștescul sfârșit în spitalul orășnesc din cetatea Timișoarei. Il plâng doi feciori și patru fete mari.

Prohodul s'a făcut în biserica gr.-cat. din Fabricul-Timișorii, Duminecă în 6 l. c. p. m. Au funcționat: M. O., George Trăilă, parohul Timișorei ases. cons.; C. Teaha, viceprot. al Sighetului, ases. cons.; M. Jivanca, preot în Petromani și P. Munteau, preot în Parța. Ca lector a figurat clericul de an IV din seminarul latin din loc, Emil V. Degan. A cântat corul bisericeii gr.-cat. din Fabric. Cuvântul funereal l-a ținut M. O. D. Teaha, mișcând inimile până la lacrimi — Remășițele pământești ale regretatului defunct s'au strucat în cimiterul gr.-cat din Fabric

Regretatul paroh s'a născut în archidicesă la 1840. A absolvat teologia la Blaj în 1864 de când funcționa ca preot în Archidicesa până la 1883. Atunci, trecut în dicesa de Lugoj și numit paroh a Cigmăului, ear' din 1896 înepând a păstorit cu devotament parochia Zorlențului-mare, rămasă astăzi văduvită. El împărțit de tainele muribunzilor, gustă pacea veșniciei, cunoscuții suspină ear' fii orfani scaldă în lacrimi amintirea singurei mângâiere ce o mai aveau pe lume. Doarmă în pace!

— În 6 Martie n. 1904, a trecut la cele vecinice, împărțit fiind cu sfințele sacramente ale muribunzilor tipograful Ioachim Muntean, stabilit de vre-o câțiva ani în Orăștie, lăsând în cea mai adâncă durere pe iubitul său tată, soție, rudenii și cunoscuți

S'a născut în Sibiiu la anul 1872 din părinți sărmani și la îndemnul și sprijinul mult on domn Ioan Russu, fost protopop al Sibiiului și de present canonic în Blaj, a absolvat în Sibiiu 4 clase gimnasiale, de unde apoi s'a fost aplecat la institutul tipografic, învățând arta tipografică. A fost mai mulți ani la tipografia noastră, parte ca culegător-tipograf, parte ca corector la zierele »Tribuna« și »Foaia Poporului«. Prin purtarea lui esemplară și prin munca-i neobosită și desinteresată și-a fost câștigat atât iubirea superiorilor cât și a prietinelor și cunoscuților sei.

Inmormântarea i-s'a făcut în 8 Martie n. în cimiterul gr.-cat. din Orăștie. La actul înmormântării a funcționat M. O. domn Dr. Iuliu Rațiu, protopop gr.-cat., însoțit de alți doi preoți, ear' cântările funebrale le a executat corul mixt din Orăștie, sub conducerea dlui Laurențiu Perhaițer.

Pe cosciugul răposatului a fost depuse următoarele cununi: din partea soției sale, din partea colegilor tipografi români din Orăștie, din partea tipografilor maghiari din Orăștie, din partea familiei Ciontea, tipograf în Hunedoara și din partea familiei Sever Procinkevicz din Orăștie.

Depunem și colegii tipografi români din Sibiiu pe mormântul rece al răposatului o lacrimă fierbinte!

În veci pomenirea lui!

I. St.

Societatea pentru fond de teatru român a dat un stipendiu dlui George Stoica pentru a studia la conservatorul din București. Dl Stoica este al doilea stipendiat al societății, cel dintâiu este dl Zaharie Bărsan.

Deputat sinodal. În cercul XV (Terna) al archidicesei noastre ortodoxe, devenind vacant mandatul de deputat sinodal, a fost ales dl Dr. Dumitru Ștefan.

Academia română din București și-a început ședințele anuale Marți în 8 l. c. sub presidenția dlui P. S. Aurelian.

Biserică nouă se plănuește a se zidi în Frata după-cum scrie »Răvașul«. Poporul la îndemnul tinerului paroh Ioan Câmpian a primit cu însuflețire mare ideea și a făcut arunc de 5 clase, pe cinci ani, cu care se va pute zidi o biserică frumoasă.

Curs de contabilitate pentru meseriași. Aseară Vineri (11 Martie a. c.) la ora 8 s'a inaugurat la »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« cursul de contabilitate pentru măiestri și sodali. Scopul acestuia este a instrua în purtarea socotelilor și a corespondenței, neapărate fie-cărui meseriaș. Instrucția abinevoit a o lua asuprași dl Ioan Vătășan, funcționar la »Albina«. La inaugurare au participat pe lângă 30 membrii măiestri și sodali, înscriși la curs, comitetul Reuniunii în frunte cu pres. V. Tordășianu. Cursul se ține în fiecare Miercuri și Vineri la ora 8 seara. În acest scop localul e provezut cu bănci școlare, cu tablă de părete etc. Prin aceasta întreprindere Reuniunea sevirșește o lucrare culturală de mare importanță pentru clasa noastră de mijloc, înportanță, căreia expresie i-a dat atât dl Vătășan, cât și presidentul Reuniunii.

Din Blaj ni se scrie, că Duminecă în 28 Februarie c. și-au ținut acolo adunările două însoțiri culturale românești de acolo, anume: Casina română și Reuniunea femeilor române gr.-cat. Din rapoartele, ce s'au prezentat la adunări reiese, că amândouă însoțirile sânt în înaintare.

Fumatul în tren. În luna viitoare intră o nouă rânduială cu privire la fumat (pipat) în tren, atât în vagoane, cât și la gări (stații). În toate salele de așteptare și în localurile închise ale garilor, fumatul va fi oprit. Pe trenuri vor trebui să fie cupee de clasa I. și II, și după trebuință și de clasa III pentru nefumători, unde nu este iertat a pipa sub nici o condiție.

Mișcarea subnotarilor. Proiectele pentru îmbunătățirea plăților deregătorilor statoresc minimul de plată a subnotarilor cercuali cu 1000 cor. dar' despre maxim sau îmbunătățire de plată nu pomenesc nimic. Subnotarii nu sânt mulțumiți cu aceasta și vreau să pună la cale o mișcare regnicolară. Mișcarea s'a pornit de subnotarii din comitatul Cinad.

Moartea lui Windischgrätz. Inspectorul suprem al armatei austro-ungare, prințul Ludovic Windischgrätz a murit zilele aceste în Viena. El s'a născut la 1830, a luat parte la războiul din 1848 în Italia, și în 1866. Răposatul a fost prietin intim al monarhului nostru.

Versat negru. În Verciorova, prima localitate a României la granița dela Orșova este versat negru sau mare. S'au întâmplat multe casuri de moarte. În Orșova încă a murit un om de versat, asemenea și în comuna vecină Ieșelnița.

Nenorocire. Din Feiurd ni se scrie: Vineri în 4 Martie n. Simion Câmpean de 33 ani econ., din Feiurd, (comt. Cojocna) a plecat vesel, sănătos în satul vecin S. Mikl-Măciș, ca să stoarcă oleiu spre îndulcirea postului. La moara de oleiu a sărit un ic din teascul de stors, și voind să vadă cum curge oleiul s'a plecat, ear' icul l-a lovit după ureche așa că a picat la pământ. L-au ridicat 2 oameni și l-au dus în casă. A vorbit că: săracii copii și soția mea nu mai merg mai mult la ei. A mai trăit cam 1—2 ore, l-a legat la cap cu apă rece, după care a adormit și doarme pe vecie. A aflat 3 osuțe în creeri după-ce l-au tăiat; a rămas soția și 2 copii, unul de 4 ani, altul de 1 an.

Pădure arsă. În Bucovina a ars pădurea dela comuna Ligoț, făcându-se prin foc o pagubă de vre o 600 mii cor. Pădurea a fost proprietatea baronului Popper.

Nemții și Cehii în Austria, dar' cu deosebire în Boemia s'au ivit de câțiva vreme mari demonstrații și bătăi între Nemți și Cehi, isvorite din vechea ură dintre aceste două popoare. Cu deosebire vehemente au fost ciocnirile în Praga și în Viena, între studenții universitari în Viena s'au bătut crunt în universitate studenții Nemți cu Cehii, așa că rectorul a închis pe un timp oare care universitatea. Asemenea demonstrații s'au făcut și în parte continuă în Brün, Karlsbad etc.

Bani furați și găsiți. Din Feneșul-săsesc ni-se scrie, că în ziua de 26 Februarie c. mergând Dumitru Sălăgean din Feneș la târg la Vinț, pe calea ferată către Cucerdea, adevă din Cluj până în Cucerdea i-s'au furat din buzunar 471 florini. Conducătorul a făcut vizită și s'au aflat banii la 4 cătane în boconci, sub obiele. Bucuria omului!

Osândiți. În Sibiiu s'a pertractat zilele trecute la curtea cu jurați un mare proces pentru omor. Astă-toamnă a fost omorât în hotarul Sibiiului locuitorul Ioan Morar și ca suspecti au fost arestați femeia lui Morar, Ana și Ioan Bobanca, un lucrător. Acestia au și fost vinovați: Bobanca a omorât pe Morar, năimit de femeia aceluia. Pertractarea a ținut 5 zile, au fost ascultați 40 de martori și în fine au fost osândiți: Ana Morar la 10 și Bobanca la 7 ani temniță.

Petreceri. Din rapoartele despre petrecerile aranjate înainte de prinderea postului estragem următoarele:

— Tinerimea din Dobârca a aranjat în 20 Febr. c o petrecere cu producție teatrală și declamațiuni, bine succasă. E trist însă, că părintele din Dobârca s'a împotrivit petrecerii, puind bețe în roate. Așa s'a întâmplat aceasta și la 1901. Ce înseamnă asta, dle părinte? Intratele la petrecere au fost 36 cor. Suprasolviri au fost dela d-nii Ioan Vlad din Poiana și Ioan Nedila din Dobârca, câte 1 cor.

— În Sâmbăta-inf. a fost producție și petrecere bine succasă și bine cercetată, în 15 Febr. c. S'au jucat între altele două piese teatrale. Diletanții au fost viu aplaudați.

Prețul bucatelor.

În Timișoara prețul bucatelor a fost săptămâna trecută la 100 chlgr. următorul: Grâu 16 cor. 80 bani; secară 13 cor. 40 bani; orz 13 cor. ovės 13 cor. 20 bani, cucuruz 12 cor.

— În Sibiiu au fost următoarele prețuri: Grâul hectolitru (74—78 cilo) cor. 12. 80—13.80; secara și orzul 66—70 chilo 8—9 cor. ovės 44—50 chilo 4.80—5.60; cucuruz 72—76 chilo 8.40—9.20; crumpene 68—70 chilo 3.60—4, fasole 76—78 chilo 11—14 cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. L. în Ș. (Bucovina). »Călimdarul Poporului« costă 40 bani (20 cr.) și 5 bani portă. Cu rambursă vine prea scump. Trimiteți banii.

Abon. nr. 1512. Regretăm, dar' articolul nu-l putem publica. Nu e bine să luăm nici o poziție.

V. O. în Perleacu. Statutele se publică în nr. viitor. Mulțămite pentru cele promise; noi vom servi — ca și până aci — cu căldură cauza.

I. D. în M. Vor urma toate. Scrisoarea în nrul proxim. Mulțămite.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii« Iosif Marschall.

Mătase pentru mirese dela 60 cr. până la 11 fl. 35 cr. per metru, în toate colorile. Franco și *deja vămuite* liferată în casă. Asortiment bogat de mostre, se trimit cu rentoarcerea poștei.

Henneberg,

8 9-30 fabricant de mătăsă Zürich.

Economii cari voesc să albă recoltă bogată să și procure semințele trebuincioase dela casa de semințe ces. și reg. de curte Edmund Maurhner, Budapesta, Rottenbiller utca 33. Firma trimite gratis ori cui bogatul seu preț-curent ilustrat, de 226 pagini. Prețurile semințelor veritabile de soiu, curățite cu îngrijire sunt estine. Deosebi vrednice de amintit sunt semințele de napi de nutreț impregnate și asortimentul bogat de sorte nobile de bucate. 40 2-2

Damele engleze nu folosesc nici-când cremă pentru față, ci lapte de castraveți, care se poate căpeta în calitate veritabilă engleză în farmacia C. Ballassa. Este un mijloc de frumusețe, de efect necondiționat sigur și totul nesticăcios, care după ungere de 2-3-ori depărtează din față pistruii, petele de ficat, bubuțele și alte necurătenii de-ale pielii și îi împrumută o vioiciune grațioasă și o înfățișare tinerească. Să fim atenți la aceea, că pe fiecare sticlă se fie visibil numele »Ballassa«. O sticlă 2 cor. la aceasta un săpun de castraveți veritabil englez, 1 cor. Pudră de castraveți 1 cor. 20 bani. Să pot afla în toate farmaciile. Expedarea pe postă prin farmacia C. Ballassa, Budapesta Erzsébetfalva. 51 2-8

Cărămidă vechiă

56 2-10 se află de vânzare la arhitectul **Franz Salay,** strada Turnu-roșu nr. 2-a.

Grăsimea o delătură

repede (gar. nesticăcios) tela de slăbire a lui Thieles per pachet Cor. 1.75, la 4 pachete franco rambursă) de **Ludvig Thiele, Mannheim.** (Esped. se face farmaciilor austriace. 39 4-12

WILHELM WAZEK

Sibiu, (Nagyszeben).

Fabrica de brânză cu motori electricei, esport de salamă și cărnuri afumate, reco. mandă pentru seson: 53 2-6

brânză sēcuiască de oaie

de prima calitate

brânză de burduf și brânză pentru lucrători, mai departe salamă ungurească de cea mai fină, cărnuri afumate și diferite soiuri de cărnați, cu prețurile de zi cele mai ieftine conform listei gratuite de prețuri.

Clavire folosite

trase de nou cu piele și restaurate, sunt de present de vânzare cu prețul de 180-500 cor. în salonul de clavire a lui **F. A. Kauffmann,** în Sibiu, strada Urezului nr. 11, unde se află espus spre vânzare, per 200 cor. și un escelent harmoniu folosit. 202 6-6

Fabrica orașenească de bere din Budweis.

Berea de Budweis de Martie Doppel-Lager,

de renume universal și de nou distinsă cu premiul, zilnic dela cep

„Isvorul de bere german de Budweis“

Plata-mare nr. 9 (în casa căpitanului de poliție Reissenberger) se recomandă onor. oaspeți.

Butelii ou umplutură proaspătă totdeauna în deposit.

Dejun escelent, cum și cost bun, prânz și cină à la carte sau în abonament, se află la

Martin Hartmann,
restaurator.

70 1-1

Intemeiat la 1795, ca calitate escelentă premiată de multe-ori.

In atențiunea binevoitoare!

Din incidentul sărbătorilor de Paști apropiate vine la vânzare de azi începând

Berea noastră de Martie (à la Pilsner)

Atrăgând atenția asupra acesteia, cum și asupra

Berii bock-salvator

a noastre, recunoscută de escelentă, observăm încă, că berile noastre premiate la espositia industrială din anul trecut cu medalia de aur se află în totdeauna proaspete dela cep, respective în butelii umplute proaspăt, aproape în toate ospetăriile, cafenelele, băcăniile și bolțițele (Greislerei).

Recomandând încercarea berilor noastre, rămânem

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană de bere, cu vapor a
Erezilor lui Ioan Habermann.

66 1-8

Essență de Cheag.

A încheaga laptele, a face ieftin și în timp foarte scurt o brânză gustoasă,

De aflat în farmacia la „Ursu negru“ a lui

GUIDO FABRITIUS,

Sibiu, Piața-mică.

64 1-5

Carol Wultschner

Piața mare, nr. 5.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul seu asortat cu mașinile de cusut pentru familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țeară și din esterne, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de cusut și biciclete. 49 2-28

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se esecută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

Dr. Hilariu Mitrea

medic de stab in serviciul Olandei (India) după scurte suferințe și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului în 31 Ianuarie c. în Viena în etate de 62 de ani.

Partea pământescă a neuitatului răposat în Domnul s'a așezat spre vecinică odihnă în 2 Februarie în cimiterul central din Viena.

Fie-i odihna lină!

Rășinari, Martie 1904.

Nicolau Isdraiă comerciant, ca ginere.
Hilariu P. Mitrea inginer în Berna.
Marla Isdraiă n. Mitrea, ca fiu și fiică.

63 1-1

500 florini

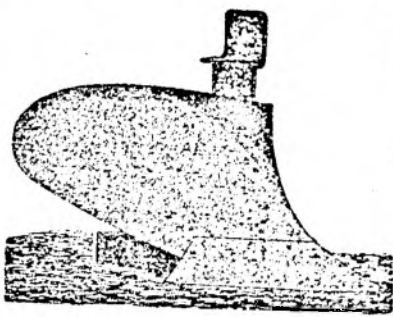
plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 69; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșe: farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Fă se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătitte. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 6-

Novități în moda

de 69 1-10
domni și de dame Umbrele.
Bluse
Stofe, etc.

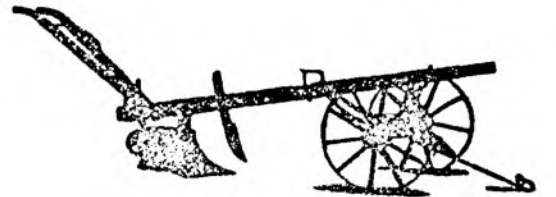
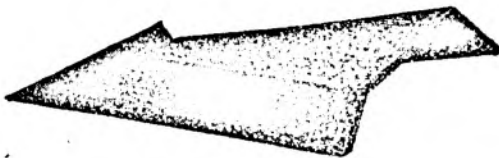
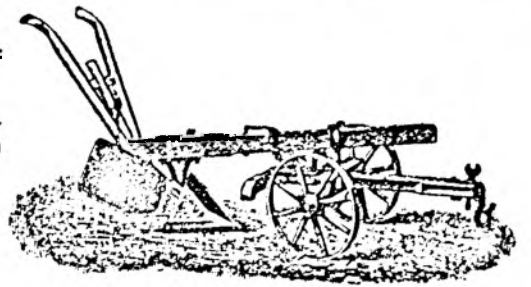
Wilhelm Fürst

Strada Cisnădiei Nr. 16.

Fer de plug de Bacska

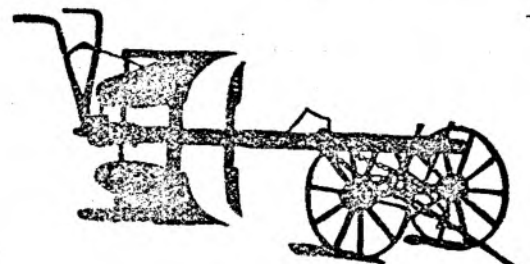
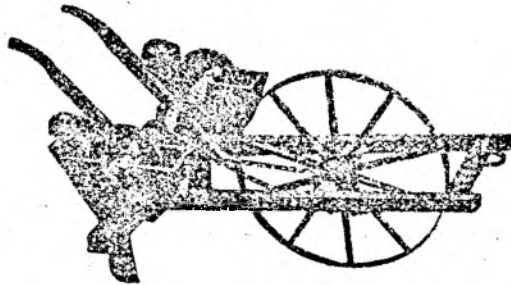
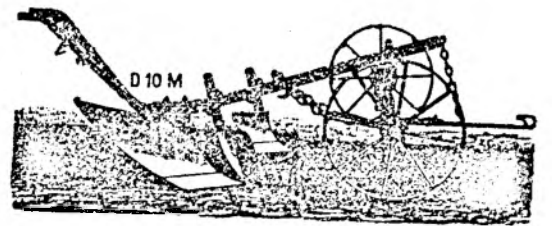
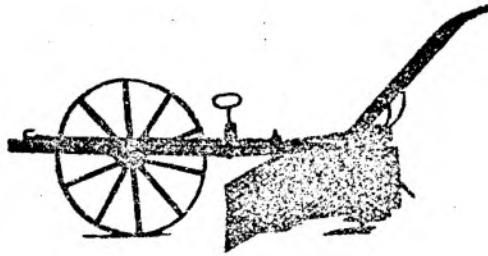
impreună cu un fer de rezervă cor.10,60

Fer de plug de Hohenheim

de calitatea cea mai bună, de Stiria. Cu însemnul meu comercial de alătura.

După greutate bucata **Cor. 167 - 2.30.**

Toate cu prețuri moderate. La plata în rate interese de 6%

58 1-

Carol F. Jikeli, Sibiu,

la »Coasa de aur«.

Prețurile vorbesc!

Până la Paști

au valoare următoarele prețuri excepționale, de ieftine cari atîrnesc senzație:

15.000	metri stofe de modă cea mai nouă de primăvară și vară, calitățile cele mai solide, lățime 115/130 cm. dela	70 bani în sus	6000	de bluse de dame, din stofe de modă de spălat admirabil de frumoase, dela	1.99 în sus
20.000	metri stofe de spălat cele mai nouă, cum batist, sephir, satin, tamin de spălat, inuri de modă, creton etc. dela	24 bani în sus	2500	de jupoane de dame, fasoane diverse, din glot, lustre, cordă sau materie de spălat dela	2.48 în sus
10.000	metri cea mai nouă mătăasă de modă de Zürich, pentru bluse etc. desins cele mai apart dela	C. 1.10 în sus	5000	de pălării de paie pentru dame, modele admirabil de frumoase dela	2.- în sus
3000	jachete de primăvară pentru dame de postav solid, fason elegant dela	10.20 în sus	3000	de corsete pentru dame, croietura cea mai escelentă material solid dela	1.75 în sus
2500	Fuste de dame, fasonul cel mai nou, croitură elegantă din stofe engleze solide de strapaț dela	8.50 în sus	6000	de haine pentru copii, fason plăcut dela	1.80 în sus
			4000	șurțe, fasonul cel mai plăcut dela	97 b. în sus

Afară de aceste cel mai bogat asortiment din articli de stofă, și îmbrăcăminte de tot felul posibil, mai departe materii de in, șifon, batiste de buzunar, covoare, perdele, garnituri etc. cu prețuri ieftine de minune.

Furnisori de curte **ces. și reg.**

55 1-20

Ludvic ZWIEBACK & frate

Viena VI/2, Mariahilferstrasse 111.

Singura casă de esport din monarchie, care cu toate prețurile de ieftinătate, fără concurență, trimite liber de porto toate comandașele dela 15 cor. în sus.

Colecții de mustre vrednice de văzut de lână, de spălat și de mătăasă, garantate solide la dorință se trimit gratis și franco.
Cataloge de modă ilustrate splendid.

Vapoarele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm, 215 metri lung,
Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,
Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,
Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,
merg în 6—7 zile dela Breme la New-York.

Plecarea Marția.

Vapoarele acestea „Kaiser“ pleacă numai din Breme. Cine voește deci se călătorască deci cu vapor „Kaiser“ (imperial) poate călători liber, fără piedeci; nimeni nu-l poate opri. Fiecare călător trebuie să fie hotărât deja de-casă încătrău voește să călătorească, și să nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fiecareu îi stă în voie liberă a călători cu banii sei unde voește. Trebuie însă să se îngrijească la timp de loc pe vapor și pentru siguranță să trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună. 61 1—24

Călătoria dela Breme la America costă: pe

vapor „Kaiser“ 165 cor., pe vapor de
postă 140 cor.

F. Missler Bremen,
Bahnhofstrasse 30
casă de bancă și întreprindere de comunicațiune

Edict de licitațiune.

În 27 Martie st. n. a. c. la 11, oră p. m. se va da în întreprindere edificarea școlii gr.-cat. din M. Captalan, p. u. Maroș-Ujvár, gara Sz Kocsard, pe calea licitațiunii publice minuende, carea se va ținea la casa parochială gr.-cat. din loc. Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune se pot vedea cu acea ocaziune și până atunci la cancelaria of. parochial subscris.

Of. parochial gr.-cat. în M. Captalan.
Mareșiu Captalan, la 14 Martie 1904.

În numele sen. școlastic

68 1—1

Milton Buzdugan,
paroch și director.

De vânzare!

În Ocna-Sibiului se află de vânzare o curte cu 3 odăi și o colină de sub nr. 81, str. Băilor.

Informațiuni la proprietarul

Stoia Ioan Savu
Vizakna.

67 1—1

Cine iubeste

fără pistrii

O față delicată, curată, o piele moale mlădăsoasă și un teint rosaceu?

Acela se se spele zilnic cu cunoscutul

săpun de lapte de crin

medicinal al lui 65 1—26

Bergmann

(Marca de scutire: 2 bălești)

dela Bergmann & Co., Dresda și Teschen pe/E.

Bucata cu câte 80 bani se află la:

Carol Arz, strada Cisnădiei.

Gustav Meltzer,

strada Cisnădiei și strada Guștericeii nr. 25.

Prima fabrică ardeleană de lumini de stearin,

Piața-mare.

Steiner Sándor

● ● ● birou de espedare, comisiune și de produse ● ● ●
Sibiu, — Nagyszeben, Piața-mare nr. 18.

Provocare!!

→ Cea mai scurtă cale spre bogăție! ←

Fiecare comerciant se etabilează, ca prin osteneala lui să-și câștige avere, ceea-ce se poate ajunge mai sigur prin reducerea spuselor.

Începutul reducerii spuselor se face la transportul mărfurilor trebuincioase spre aceasta trebuie să-nisuiim dacă transportul îl efectuim prin biroul de espedare al lui **Sándor Steiner, Piața-mare nr. 18** — deoarece-ce firma

Sándor Steiner, Piața-mare nr. 18

socotește: la mărfuri cu bucate 8 cruceri per 100 chlgr., la încărcare cu vagonul 6 cruceri per 100 chlgr.
Dacă se împart **colecții de încercări** prin biroul de espedare de vămuire a firmei **Sándor Steiner, Piața mare nr. 18**, acest birou de espedare nu ia **competințe pentru împărțire** și astfel se cruță. câte 20 de fileri per 100 chlgr. și prin aceasta și frachtlul e mai ieftin.

Biroul de comisiune de espedare-vămuire al lui

Sándor Steiner, Piața-mare nr. 18

are o secție directă pentru **transport de mobile**, care dispune de oameni instruați și de care patent pentru mobile, noue, curate, înlăuntru tapetate și provăzute cu arcuiri duble, prin ce dispare total îngrijirea de până acum pentru daune cu ocazia mutatului.

Sándor Steiner, Piața-mare nr. 18 are reprezentanți culați în toate orașele din țară și străi nătate și astfel e în stare a prelua ori-ce mutare dela locuință la locuință. Cu toată aceasta comoditate socotește

Sándor Steiner, Piața-mare nr. 18

cele mai mici prețuri.

Să află tot acolo pe puțini bani magazine uscate, curate pentru înmăgăzinare.

Aceasta nouă întreprindere se roagă de numărul sprijin, ca prin aceasta să rămâie conservată concurența, altcum p. t. public dă earăș pe vehiculul rău, cum e cazul cu un reconvalescent, care nu stă în îngrijire medicală. **Așadar cerem ajutor.**

Cu deosebită stimă

57 2—2

Sándor Steiner,

birou de expediție, comision de vămuire de transportat mobile și de magazinagiu,
Sibiu, Piața-mare nr. 18.

„Bungărzianu“, institut de credit și economie în Bungard.

Convocare.

Domnii membri ai institutului de credit și economie „BUNGĂRZIANA“, se invită la

adunarea generală ordinară,

care se va ține în Bungard la 26 Martie 1904 la 2 ore d. m. în sala întrunirilor pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii des. re rezultatul anului de gestiune 1903 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Aprobarea bilanțului și darea absolutului pentru direcțiunea și comitetul de supraveghere
4. Eventuale propuneri.

Bungard, la 9 Martie 1904.

Direcțiunea.

Bilanț general cu 31 Decemvrie 1903.

Active			Pasive	
1	Mobilier	300	1	Părți fundamentale
2	Cassa	63 56	2	Creditori
3	Imprumuturi	8666 39	3	Fond de rezervă
			4	Depuneri
			5	Profit din 1902
			6	Minus perderea din 1903
			7	Interese transitoare anticipate
		9029 95		

Profit și perderi cu 31 Decemvrie 1903.

Debit			Credit	
1	Interese de depuneri	77 04	1	Profit transpus
2	Spese	271 88	2	Interese de împrumuturi
3	Provisiuni	76 70		
4	Profit din anul 1902	392.35		
5	Minus perdere pro 1903	280.95		
		111 40		
		537 02		537 02

Bungard, în 31 Decemvrie 1903.

Direcțiunea:

Ioan Modran m. p., director.	Nicolae Opriș m. p., cassariu.	Teodor Necșa m. p., contabil.
Nicolae Imbăruș m. p., membru în direcțiune.	Toma Cloran m. p., membru în direc.	

Cercetat și aflat în consonanță cu cărțile principale și auxiliare.
Bungard, în (31 Decemvrie 1903) 22 Februarie 1904.

George Modran m. p., președinte.	Ioan Crăclun m. m., membru în direc.	Ioan Dordea m. p., membru în direc.
--	--	---

Pentru tipar responsabil Ioan Marschall.

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiului spre dealul Ocni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng. □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișini și alte feluri de pomi. Detalii la

D. Sêrbu,
16 6— Strada Lungă nr. 11.

Victor Bell

sculptor

Sibiu, Plața-mare nr. 9 etajul I.

Să recomandă onoratului public pentru pregătirea de tot felul

de lucrări de sculptură,

cu prețuri strict solide și execuție foarte corectă. Specialitate pentru mobile de altare și biserici. 46 2 3

Premiat cu medalia de aur 1903.

Premiat la expoziția industrială, Sibiu.

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltauegasse nr. 5),
(în fața hotelului „Impăratul Romanilor“.)

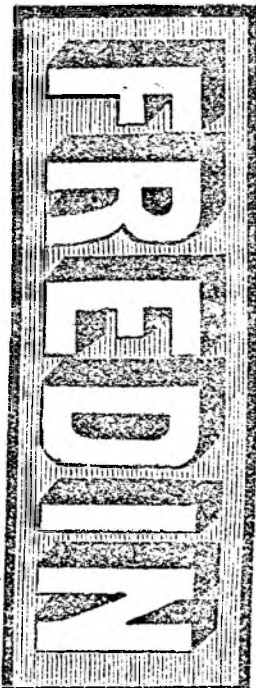
Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare. 111 18—26

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier. Despartământ special pentru pictură de portrete.

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru ori-ce încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghetă boxcalf, oscară, chevreaux, și de lak.

Viena, XII/1. 25 7—20

În atențiune binevoitoare,

Din incidentul criselor de bere, ce amenință, ne luăm voia a face atent p. t. public și pe domniile proprietari de licențe de beuturi, asupra berii noastre, premiată cu „medalia de aur“ la expoziția industrială din anul trecut din Sibiu, și anume:

„Bere Transilvania“ deschisă și neagră

aceasta din urmă a la berea de München) și

Bere bock-salvator, de grad superior

și invităm on. public a-și procura astfel de bere

Espedarea berii noastre se face în butoaie de câte 25, 50 și 100 litre și în butelii à $\frac{1}{10}$ și $\frac{1}{15}$ litre, la ceea ce observăm, că berea de butelie se espedează la țeară numai în stare pasteurizată, prin ceea-ce se urcă în mod însemnat durabilitatea berii și se face posibil, ca și birtașii mai mici și cumpărătorii privați să poată avea în ori-care anotimp întotdeauna bere proaspătă

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană cu vapor, de bere a

Erezilor lui Ioan Habermann.

19 6—6

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri—curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 22—26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 12—

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95,727.010 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.068 c.

Oferte și cri-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, cata rului, astmei, greutății de respirat, lun goarei și tusei sêci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, rēcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătănite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, ameteți, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de incheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 48 2—10 apotecar în Békás Meşyer. (Budapest mellett).

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și esoperează **Imprumuturi pe pământuri și edificii**

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5—10 ani. La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără garanți. La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns 21 6—

„PECUNIA“

întreprindere de credit. Sibiu, (Nagyszében Quergasse nr. 27).

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați, Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12, recomandă p. t. publicului pentru saisonul de primăvară

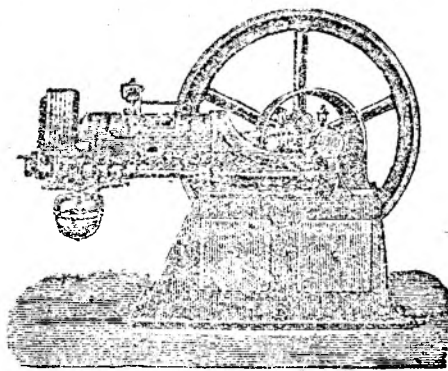
noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți în casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

59 1—

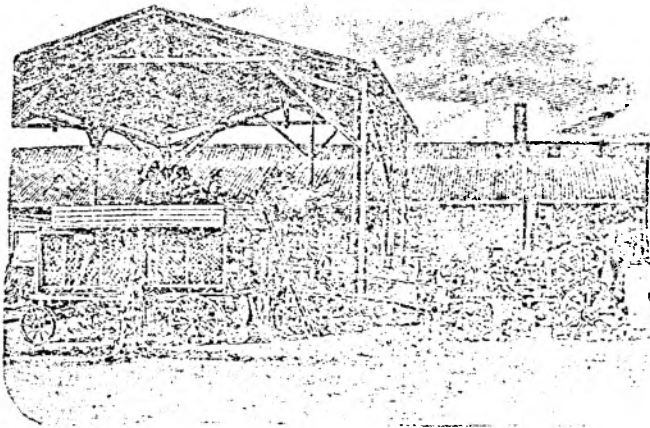

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie! De însemnătate pentru proprietari și economi! **Locomobile de petroliu „OTTO“**

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru împlădire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mina, minarea ușoară, siguranță folosirei.

Langen & Wolf,

fabrică de motori de gaz, Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Reprezentanța pentru Ardeal: Fabrica de mașini

Andrei Török

52 2—12 în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și prelminare de prețuri se dau gratuit.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszében.

Oferă rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade, pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud. „ „ „ „ „ 1.48

fi Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră „ 1.—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit. Cor. 1.—

112 18—52

← Ieftin și aduce fructe bogate! →

● Pentru economi și crescători de vite. ●

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentu toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere roase scrisori de recunoștință.

și Budapesta. Numere 95 20—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chigr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chigr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.